

UNIVERZA V LJUBLJANI
BIOTEHNIŠKA FAKULTETA
ODDELEK ZA AGRONOMIJO

Anastazija Muhič

**NASILJE V DRUŽINI – IZKUŠNJE IN STALIŠČA
KMEČKIH ŽENA NA PODEŽELJU**

DIPLOMSKO DELO
Univerzitetni študij

Ljubljana, 2012

UNIVERZA V LJUBLJANI
BIOTEHNIŠKA FAKULTETA
ODDELEK ZA AGRONOMIJO

Anastazija MUHIČ

**NASILJE V DRUŽINI – IZKUŠNJE IN STALIŠČA KMEČKIH ŽENA NA
PODEŽELJU**

DIPLOMSKO DELO
Univerzitetni študij

**DOMESTIC VIOLENCE – EXPERIENCES AND ATTITUDES OF
RURAL WOMEN**

GRADUATION THESIS
University studies

Ljubljana, 2012

Diplomsko delo je zaključek Univerzitetnega študija agronomije. Opravljeno je bilo na Katedri za agrarno ekonomiko, ruralno sociologijo in razvoj podeželja, Oddelka za agronomijo Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani.

Študijska komisija Oddelka za agronomijo je za mentorico diplomskega dela imenovala prof. dr. Majdo Černič Istenič ter recenzenta prof. dr. Andreja Udovča.

Komisija za oceno in zagovor:

Predsednik:	prof. dr. Franc BATIČ Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za agronomijo
Članica:	prof. dr. Majda ČERNIČ ISTENIČ Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za agronomijo
Član:	prof. dr. Andrej UDOVČ Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za agronomijo

Datum zagovora:

Naloga je rezultat lastnega raziskovalnega dela. Podpisana se strinjam z objavo svoje naloge v polnem tekstu na spletni strani Digitalne knjižnice Biotehniške fakultete. Izjavljam, da je naloga, ki sem jo oddala v elektronski obliki identična tiskani verziji.

Anastazija Muhič

Ključna dokumentacijska informacija

ŠD	Dn
DK	UDK 316.334.55/.56:316.343:63-055.2:364.362(043.2)
KG	sociologija podeželja/nasilje/kmečko okolje/ženske/izobrazba/starost/toleranca
KK	AGRIS E50
AV	MUHIČ, Anastazija
SA	ČERNIČ ISTENIČ, Majda (mentor)
KZ	SI-1000 Ljubljana, Jamnikarjeva 101
ZA	Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za agronomijo
LI	2012
IN	NASILJE V DRUŽINI – IZKUŠNJE IN STALIŠČA KMEČKIH ŽENA NA PODEŽELJU
TD	Diplomsko delo (univerzitetni študij)
OP	IX, 40 [25] str., 6 pregl., 2 sl., 2 pril., 24 vir.
IJ	sl
JI	sl/en
AI	Naloga obravnava področje nasilja v družini, in sicer izkušnje in stališča kmečkih žena. V teoretskem delu analiziramo položaj žensk v družbi ter predstavljamo posebnosti, ki označujejo ženske v ruralnem okolju. Položaj žensk se je z leti bistveno spremenil, vendar pa se v številnih primerih še kaže starodobno razumevanje vloge in položaja ženske, ki se podreja moškemu. Poseben primer žensk v družbi so kmečke ženske, ki tradicionalno skrbijo predvsem za opravljanje gospodinskih in kmetijskih del, so nižje izobražene in delajo na kmetijah, ki so v večini v lasti moža, brata ali očeta, in so na tak način vsaj posredno podrejene moškemu. Naloga v nadaljevanju analizira nasilje nad ženskami, kjer podajamo različne poglede na obravnavano problematiko. Pojasnujemo vlogo moškega in ženske v obdobju od ranega otroštva do zrelih let, nato pa predstavimo še najpogostejše oblike nasilja, nekatere druge raziskave na področju nasilja nad ženskami ter posebnost nasilja nad kmečkimi ženskami. V empiričnem delu na podlagi izbranih odgovorov žensk iz kmečkega okolja in rezultatov raziskave podajamo oceno stanja izpostavljenosti nasilju v družini, ob tem pa upoštevamo dejavnike izobrazbe in starosti ter oblik nasilja, ki so po oceni žensk iz kmečkega okolja najpogostejše prisotne v vsakdanjem življenju. Na podlagi rezultatov za vzorec ugotavljamo, da so kmečke ženske v največji meri izpostavljene ogorčenosti, neprijaznosti, grobosti, nejevoljnosti, nepotrpežljivosti in hitri jezi, pri čemer ne ugotavljamo bistvenih razlik glede na izobrazbo in starost. Toleranca do nasilja se glede na izobrazbo žensk v našem vzorcu ne razlikuje, ugotovili pa smo, da mlajše ženske v našem vzorcu v večji meri tolerirajo nasilje v primerjavi s starejšimi kmečkimi ženami.

Key Words Documentation

DN	Dn
DC	UDK 316.334.55/.56:316.343:63-055.2:364.362(043.2)
CX	rural sociology/violence/rural environment/women/education/age/tolerance
CC	AGRIS E50
AU	MUHIČ, Anastazija
AA	ČERNIČ ISTENIČ, Majda (supervisor)
PP	SI-1000 Ljubljana, Jamnikarjeva 101
PB	University of Ljubljana, Biotechnical Faculty, Department of Agronomy
PY	2012
TI	DOMESTIC VIOLENCE – EXPERIENCES AND ATTITUDES OF RURAL WOMEN
DT	Graduation Thesis (University studies)
NO	IX, 40 [25] p., 6 tab., 2 fig., 2 ann., 24 ref.
LA	sl
AL	sl/en
AB	The subject of the thesis is domestic violence, violence against women, especially the experience and opinions of women from rural areas. In the theoretic part we analyse the situation of women in society and describe particularities that are characteristic for the women from rural areas. The situation of women has significantly changed over the years, but in several cases the old-fashioned view of women as being subordinate to men still persists. A special case of women in society are the women from rural areas, who traditionally do the house work as well as farm work, have lower education and work on farms that are in most cases owned by their husbands, brothers or fathers, and who at least in this indirect way stay subordinate to men. The thesis continues with an analysis of violence against women, where different views of the problem are presented. The role of men and women from their childhood until old age is explained, and in continuation the most common forms of violence, some other surveys in this area and the characteristics of violence against women in rural areas are presented. In the empiric part, following the responses of the women from rural areas and the results of the survey, we evaluate the degree of exposure to domestic violence, while taking into account the factors of education, age and different forms of violence that according to the women from rural areas are most common in their everyday life. On the basis of the results it is established that the women from rural areas are mostly exposed to unkindness, indignation, rudeness, anger, impatience and rage; however, no major differences have been noticed with regard to education and age. Tolerance towards violence does not change according to education of women included in our survey, but it does according to age - younger women from the survey tolerate violence in a greater degree than their older peers.

KAZALO VSEBINE

	str.
Ključna dokumentacijska informacija (KDI)	III
Key Words Documentation (KWD)	IV
Kazalo vsebine	V
Kazalo preglednic	VII
Kazalo slik	VIII
Kazalo prilog	IX
1 UVOD	1
1.1 NAMEN IN CILJ RAZISKAVE	1
1.2 RAZISKOVALNA VPRAŠANJA	2
1.3 HIPOTEZE	2
1.4 STRUKTURA NALOGE	4
2 PREGLED OBJAV	5
2.1 POLOŽAJ ŽENSK V DRUŽBI	5
2.2 KMEČKE ŽENSK	6
2.3 NASILJE NAD ŽENSKAMI	7
2.4 OBLIKE NASILJA	11
2.5 NEKATERE DOSEDANJE RAZISKAVE O NASILJU NAD ŽENSKAMI	13
2.6 REŠEVANJE IN PREPREČEVANJE NASILJA	15
2.7 O NASILJU NAD ŽENSKAMI V KMEČKEM OKOLJU	16
3 RAZISKOVALNE METODE DELA	18
3.1 VZOREC, ZBIRANJE PODATKOV IN RAZISKOVALNI INŠTRUMENT	18
3.2 OBDELAVA PODATKOV	19
4 REZULTATI	20
4.1 PREIZKUŠANJE HIPOTEZ	22
4.1.1 Hipoteza 1	22
4.1.2 Hipoteza 2	27
4.1.3 Hipoteza 3	31
4.1.4 Hipoteza 4	32
5 RAZPRAVA IN SKLEPI	34
5.1 RAZPRAVA	34

5.2	SKLEPI	36
6	POVZETEK	37
7	VIRI	38
	ZAHVALA	
	PRILOGA A	
	PRILOGA B	

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica 1: Pogostost oblik nasilja v družinskem krogu anketirank	21
Preglednica 2: Toleranca do nasilja nad ženskami v družini.....	21
Preglednica 3: Izpostavljenost nasilju in izobrazba – Hipoteza 1	27
Preglednica 4: Izpostavljenost nasilju in starost v letih – Hipoteza 2	31
Preglednica 5: Frekvenčna analiza tolerance nasilja glede na izobrazbo	32
Preglednica 6: Frekvenčna analiza tolerance nasilja glede na starost	33

KAZALO SLIK

Slika 1: Sestava anketirank glede na starost	20
Slika 2: Sestava anketirank glede na izobrazbo.....	20

KAZALO PRILOG

PRILOGA A: Vprašalnik

PRILOGA B: Rezultati statističnih obdelav

1 UVOD

Vsak dan se soočamo z različnimi oblikami nasilja v družbi, prav tako pa je nasilje tudi vse pogostejše sredstvo za reševanje problemov in sporov v družini. V preteklosti nasilja nad ženskami v družini nismo razumeli kot družbenega problema, opredeljevali smo ga bolj kot zasebni in moralni problem. Varovanje zasebnosti pred javnostjo ter posegi države je nujno, vendar pa je pri tem potrebno zastaviti jasno mejo, in sicer v trenutku, ko družinski člani začnejo ogrožati drug drugega. Res je, da se nasilje velikokrat dogaja v prostoru »zasebnega«, vendar pa ima tudi družbene razsežnosti, saj se v večji meri dogaja ženskam ne glede na raso, religiozno, kulturno, nacionalno, ekonomsko ali katero drugo pripadnost. Gre torej za problem celotne družbe, saj so v družinah, kjer se izvaja nasilje nad ženskami, pogosto žrtve nasilja tudi otroci. Dom je lahko za ženske tako najbolj nevaren prostor, saj se največji delež nasilja nad njimi zgodi v partnerskih odnosih in v domačem okolju.

K pisanju naloge so me vzpodbudili omejeni viri s področja preučevanja nasilja nad ženskami v ruralnem okolju. **Namen diplomske naloge** je opozoriti na problem nasilja v družini, še posebej v kmečkem okolju, obenem pa raziskati izkušnje in stališča kmečkih žena v povezavi z nasiljem. **Cilj diplomske naloge** je ugotoviti, ali se kmečke ženske glede na izobrazbo in starost razlikujejo glede mnenja o izpostavljenosti različnim oblikam nasilja ter ali se glede na navedena dejavnika razlikujejo tudi glede na stopnjo tolerance do nasilja.

1.1 NAMEN IN CILJ RAZISKAVE

Namen izvedbe anketiranja in analize podatkov je ugotoviti, kako ženske, ki izhajajo iz kmečkega okolja, po njihovi oceni doživljajo, vrednotijo in tolerirajo nasilje nad ženskami v družini v kmečkem okolju. Zanimajo nas tudi izkušnje in stališča kmečkih žena do različnih oblik nasilja, s katerim se srečujejo v vsakdanjem življenju.

Cilj naloge je, na podlagi zbranih odgovorov žensk iz kmečkega okolja in rezultatov raziskave, podati oceno stanja izpostavljenosti nasilju v družini, ob tem pa upoštevati dejavnike izobrazbe in starosti ter oblik nasilja, ki so po oceni žensk iz kmečkega okolja, najpogostejše prisotne v vsakdanjem življenju.

Na podlagi zbranih podatkov želimo podati oceno stanja o izpostavljenosti kmečkih žena različnim oblikam nasilja in ugotoviti stopnjo njihove tolerance do nasilja nad ženskami v družini v kmečkem okolju. V zaključku želimo ugotovitve empiričnega dela povezati s teoretskimi spoznanji iz prvega dela naloge ter tako oblikovati napotke za preventivo na področju preprečevanja nasilja v kmečkih okoljih ter za ozaveščanje ciljne skupine kmečkih žensk o obravnavani problematiki.

1.2 RAZISKOVALNA VPRAŠANJA

V nalogi smo si zastavili dve osrednji raziskovalni vprašanji, in sicer nas zanimata izpostavljenost žensk iz kmečkega okolja različnim oblikam nasilja in pa njihov prag tolerance do nasilja nad kmečkimi ženskami v družini.

R1: Kako pogosto so bile ženske v kmečkem okolju v svojem družinskem krogu izpostavljene oblikam nasilja, kot so:

- klofutanje, pretepanje, stiskanje, potiskanje, krutost do živali;
- prepiranje, grožnje, kričanje, zadiranje;
- opravljanje, uničevanje predmetov zaradi jeze, loputanje z vrati, napadi besa;
- ogorčenost, neprijaznost, grobost, nejevoljnost, nepotrpežljivost, hitro jezo;
- sovražnosti do ljudi, zamerljivost, ljubosumje, zagrenjenost, pesimizem;
- dotikanje oz. nagovarjanje h gledanju intimnih delov telesa oz. erotičnih revij, nagovarjanje oz. siljenje v spolni odnos;
- samomor, poskus samomora, namerne samopoškodbe telesa?

R2: Kako ženske iz kmečkega okolja tolerirajo nasilje nad ženskami v družini?

1.3 HIPOTEZE

Izhajajoč iz zapisanih raziskovalnih vprašanj smo oblikovali štiri hipoteze. Dve se nanašata na izpostavljenost žensk iz kmečkega okolja različnim vrstam nasilja v družinskem okolju, dve pa na toleranco do nasilja nad ženskami v kmečkem okolju. V primeru prvih dveh hipotez smo oblikovali podhipoteze, ki se nanašajo na izpostavljenost posameznim oblikam nasilja, in jih bomo v poglavju *Preizkušanje hipotez* potrjevali ločeno ter tako dokončno potrdili ali ovrgli glavni raziskovalni hipotezi.

H1: V kmečkem okolju so ženske z nižjo izobrazbo pogosteje izpostavljene nasilju v primerjavi z ženskami z doseženo višjo izobrazbo.

- **H1.1:** V kmečkem okolju so ženske z nižjo izobrazbo pogosteje izpostavljene klofutanju, pretepanju, stiskanju, potiskanju in krutosti do živali v primerjavi z ženskami z doseženo višjo izobrazbo.
- **H1.2:** V kmečkem okolju so ženske z nižjo izobrazbo pogosteje izpostavljene prepiranju, grožnjam, kričanju in zadiranju v primerjavi z ženskami z doseženo višjo izobrazbo.

- **H1.3:** V kmečkem okolju so ženske z nižjo izobrazbo pogosteje izpostavljene opravljanju, uničevanju predmetov zaradi jeze, loputanju z vrati in napadom besa v primerjavi z ženskami z doseženo višjo izobrazbo.
- **H1.4:** V kmečkem okolju so ženske z nižjo izobrazbo pogosteje izpostavljene ogorčenosti, neprijaznosti, grobosti, nejevoljnosti, nepotrpežljivosti in hitri jezi v primerjavi z ženskami z doseženo višjo izobrazbo.
- **H1.5:** V kmečkem okolju so ženske z nižjo izobrazbo pogosteje izpostavljene sovražnosti do ljudi, zamerljivosti, ljubosumju, zagrenjenosti in pesimizmu v primerjavi z ženskami z doseženo višjo izobrazbo.
- **H1.6:** V kmečkem okolju so ženske z doseženo nižjo izobrazbo pogosteje izpostavljene dotikanju oz. nagovarjanju h gledanju intimnih delov telesa oz. erotičnih revij, nagovarjanju oz. siljenju v spolni odnos v primerjavi z ženskami z doseženo višjo izobrazbo.
- **H1.7:** V kmečkem okolju so ženske z doseženo nižjo izobrazbo pogosteje izpostavljene samomoru, poskusu samomora in namernim samopoškodbam telesa v primerjavi z ženskami z doseženo višjo izobrazbo.

H2: V kmečkem okolju so starejše ženske v primerjavi z mlajšimi ženskami pogosteje izpostavljene nasilju.

- **H2.1:** V kmečkem okolju so starejše ženske v primerjavi z mlajšimi ženskami pogosteje izpostavljene klofutanju, pretepanju, stiskanju, potiskanju in krutosti do živali.
- **H2.2:** V kmečkem okolju so starejše ženske v primerjavi z mlajšimi ženskami pogosteje izpostavljene prepiranju, grožnjam, kričanju in zadiranju.
- **H2.3:** V kmečkem okolju so starejše ženske v primerjavi z mlajšimi ženskami pogosteje izpostavljene opravljanju, uničevanju predmetov zaradi jeze, loputanju z vrati in napadom besa.
- **H2.4:** V kmečkem okolju so starejše ženske v primerjavi z mlajšimi ženskami pogosteje izpostavljene ogorčenosti, neprijaznosti, grobosti, nejevoljnosti, nepotrpežljivosti in hitri jezi.

- **H2.5:** V kmečkem okolju so starejše ženske v primerjavi z mlajšimi ženskami pogostejše izpostavljene sovražnosti do ljudi, zamerljivosti, ljubosumju, zagrenjenosti in pesimizmu.
- **H2.6:** V kmečkem okolju so starejše ženske v primerjavi z mlajšimi ženskami pogostejše izpostavljene dotikanju oz. nagovarjanju h gledanju intimnih delov telesa oz. erotičnih revij, nagovarjanju oz. siljenju v spolni odnos.
- **H2.7:** V kmečkem okolju so starejše ženske pogostejše izpostavljene samomoru, poskusu samomora in namernim samopoškodbam telesa v primerjavi z mlajšimi ženskami.

H3: V kmečkem okolju manj izobražene ženske v večji meri tolerirajo nasilje nad ženskami v družini v primerjavi z ženskami z doseženo višjo izobrazbo.

H4: V kmečkem okolju starejše ženske v večji meri tolerirajo nasilje nad ženskami v družini v kot mlajše ženske.

1.4 STRUKTURA NALOGE

Uvodoma bomo v teoretskem delu predstavili položaj žensk v družbi, sledila pa bo predstavitev kmečkih žena. V nadaljevanju bomo obravnavali nasilje nad ženskami ter definirali najpogostejše oblike nasilja. Predstavili bomo tudi nekaj dosedanjih raziskav s področja nasilja nad ženskami ter probleme in izzive, s katerimi se srečujemo pri reševanju in preprečevanju nasilja. Teoretski del zaključujemo s poglavjem o nasilju nad ženskami v kmečkem okolju, saj se to zaradi specifične ruralnega okolja v nekaterih pogledih razlikuje od nasilja v urbanem okolju.

V osrednjem delu naloge bomo predstavili raziskovalne metode dela – namen in cilj raziskave, raziskovalna vprašanja in raziskovalne hipoteze, ki jim sledijo. Predstavili bomo tudi vzorec raziskave ter način obdelave podatkov. Sledilo bo argumentirano potrjevanje oz. zavračanje zastavljenih raziskovalnih hipotez z interpretacijo dobljenih rezultatov. V sklepnem delu bomo predstavili in komentirali ugotovljene rezultate ter podali sklepe naloge.

2 PREGLED OBJAV

2.1 POLOŽAJ ŽENSK V DRUŽBI

Razvoj in urejanje položaja pravic žensk v družbi sta bila skozi zgodovino večkrat zaznamovana z nasiljem, ki se je v takratnih časih razumelo kot družbeno dovoljeno ali sprejemljivo. Prav tako so mnoge kulture očetom podeljevale pravo popolnega lastništva nad telesom in dušo žene ali otrok, družinski poglavar pa je na tak način imel pravico, da ženo ali otroka muči, proda, daruje ali ubije. Žena je v tem kontekstu predstavljala lastnino, nad katero je mož gospodoval, si jo prilagajal in vzgajal, ob tem pa uporaba nasilja ni bila izključena, pri čemer se kot običajno, kot moževa pravica, omenja tudi pretepanje žena (Božac Deležan, 1999: 11).

Čeprav današnje odnose določa formalna enakost spolov pred zakonom, je nasilje nad ženskami tudi v današnji družbi še vedno večkrat razumljeno in obravnavano kot zasebna zadeva. Družba se v ta odnos le stežka vpleta in ženske so kljub zakonodajni enakosti v določenih primerih še vedno v podrejenem položaju v odnosu do moških, in sicer tako v socialnem in gospodarskem kot telesnem in še kakšnem drugem smislu. Zgovoren je podatek, da je več kot 70 % svetovne populacije, ki živi pod mejo revščine, ženskega spola. Nasilje med ženskami tako močno vpletamo v kulturne norme, nasilnost pa je v sistemu vzgoje bolj ali manj legitimna in splošno sprejeta. Govorimo tudi o družbenem prepričanju, da je nasilje reakcija moškega v težavah, za katere so krivci ženska in otroci (Božac Deležan, 1999: 11).

Pojem diskriminacije je po nekaterih pogledih v postmoderni sodobni družbi zastarel in neuporaben, vendar pa kljub dejstvu, da odkrita diskriminacija po spolu z leti upada, še vedno prepoznavamo različne oblike prikrite diskriminacije. Tako obnašanje v veliki meri vzpodbujajo zlasti različni negativni predsodki o ženskah, ki pogosto, kot del vsakdanjega presojanja, veljajo za samoumevne. Negativni predsodki so lahko tudi sredstvo duhovnega nasilja, ki po eni strani spodbuja nasilje, po drugi ga pomaga opravičevati (Jogan, 2001: 6).

K neugodnemu položaju žensk v družbi in k izvajanju nasilja nad njimi pripomorejo tudi splošni negativni predsodki o ženskah, ki jih lahko najdemo tudi v različnih ljudskih pregovorih. Ženske tako orisuje zla in slaba narava, nestanovitnost, zvižanost, klepetavost, neumnost, hinavščina ipd., vse naštetu pa je posredno prinašalo moč in upravičenje gospodarju oz. nosilcu moči za izvajanje različnih kaznovanj. Poleg pripisovanja navedenih lastnosti, se je nad ženskami izvajalo tudi duhovno nasilje, ki se je izvajalo z namenom nadzorovanja ženskega telesa ter duha in tako nedvomno olajšalo fizično nasilje nad neubogljivimi ženskami. Neubogljivost v tem kontekstu razumemo kot nespoštovanje volje gospodarja v celoti, vendar pa se s časoma s povečevanjem ženske neodvisnosti, z izobraženostjo in večjim

vstopanjem v javno življenje, nekdanji pojem prave ženske spreminja, kljub temu da so elementi takega razumevanja ženske še vedno prisotni (Jogan, 2001: 6–7).

2.2 KMEČKE ŽENSKE

Kmečke ženske so v preteklosti skrbele za ugled kmetij, saj je bil ta odvisen od tega, kako so znale opravljati dela – npr. že kot mlade so morale skrbeti za prehrano in obleke članov družine. Med običajna dela je spadalo pranje perila na štedilniku, splakovanje v potokih – tako poleti kot pozimi, likanje z železnimi likalniki na ogle ipd. Običajno so nosile skromna oblačila, med »odmorom« od tradicionalnih vsakodnevnih opravil, pa so kmečke ženske skrbele še za hišo in dvorišče (Destovnik, 2002).

Kladnik (1999) termin kmečke ženske pojasnjuje kot steber družinske kmetije oziroma tisto osebo, ki kot pravi star ljudski pregovor, »podpira tri vogale pri hiši«. Krepitev vloge družinskih kmetij in zaposlovanje moških v nekmetijskih dejavnostih, je kmečki ženski poleg nekdanj prevladujoče skrbi za družino – predvsem v smislu vzgoje, skrbi za gospodinjstvo – v smislu gospodinjskih opravil in skrbi za dom, marsikje prineslo še precejšen del skrbi in odgovornosti za gospodarsko uspešnost kmetije. Redko se ženske sicer pojavljajo v vlogi kmečkega gospodarja in predvsem tradicionalno skrbijo za dela na vrtovih in njivah, kot so pletev, okopavanje, nabiranje in pobiranje plodov, v hlevu pa za molžo. Od živali so v oskrbo kmečkih žensk večkrat dani tudi perutnina in prašiči, ženske pa so udeležene tudi v vseh delovnih konicah in so tudi nepogrešljive pri kmečkem turizmu in pri raznih dopolnilnih dejavnostih na kmetiji. Dodatna izobraževanja in aktivno preživljanje časa mnoge ženske združuje v aktivih kmečkih žena, politično pa se večina kmečkih žensk ne udeležuje.

Povprečna kmečka ženska v Sloveniji je bila spomladi leta 2010 stara 50 let in je uspešno zaključila osnovno šolo. V povprečju je skupaj z ostalimi člani gospodinjstva obdelovala 6,3 ha kmetijskih zemljišč in redila 5,4 glave velike živine. V tem obdobju je v Sloveniji v kmetijskih dejavnostih delalo dobrih 36.000 žensk, kar je predstavljalo slabo polovico vseh delovno aktivnih prebivalcev Slovenije, zaposlenih v kmetijstvu. Poleg osnovnega dela, se je s kmetijstvom kot dodatno zaposlitvijo ukvarjalo še nekaj več kot 6.000 prebivalk Slovenije, pri čemer jih je največ živelo in delalo v pomurski in savinjski statistični regiji, najmanj pa v obalno-kraški in zasavski statistični regiji. Rečeno drugače, skoraj tri četrtine kmečkih žena je živelo in delalo v kohezijski regiji Vzhodna Slovenija. V povprečju je kmečka ženska v Sloveniji spomladi 2010 opravila dobrih 36 ur dela tedensko, kar je pomenilo, da je v povprečnem tednu delala približno 1,5 ure več kot povprečna delovno aktivna prebivalka Slovenije. V primerjavi s preteklimi raziskavami je, v primerjavi z delom žensk v kmetijskih dejavnostih pred desetimi leti, to dobrih 8 ur manj, tudi sicer pa je kmečkih žensk med kmeti vedno manj (Svetin, 2010).

Za kmečke ženske je še vedno značilno, da delajo na kmetijah neprestano. Več kot 90 % jih je poročalo, da so običajno ali včasih delale ob sobotah, nekaj več kot 80 % jih je delalo tudi ob nedeljah, 75 % pa jih je delalo tudi ob večerih. Delo kmečkih žensk spremljata tudi nižja dosežena izobrazba in slabše plačilo, saj jih je spomladi 2010 skoraj 60 % imelo zgolj osnovnošolsko izobrazbo ali manj, dobrih 35 % jih je imelo končano srednjo šolo, dobrih 5 % pa jih je bilo visokošolsko izobraženih. Večina kmečkih žensk za svoje delo ni dobila nobenega neposrednega plačila, saj so delale kot pomagajoči družinski člani. Izhajajoč iz odmerjene dohodnine leta 2009, so kmečke ženske v povprečju prejemale 1.113 EUR bruto plače na mesec, znesek pa je predstavljal 76,5 % povprečne bruto plače, ki so jo v enakem obdobju v povprečju zaslužile vse delovno aktivne ženske skupaj. Na podlagi podatkov odmerjene dohodnine je dohodek močno pogojen z doseženo izobrazbo, saj so v kmetijskih dejavnostih zaposlene ženske z doseženo osnovnošolsko izobrazbo zaslužile 819 EUR bruto na mesec, tiste s srednješolsko izobrazbo 1.000 EUR bruto, visoko izobražene pa 1.829 EUR bruto plače na mesec (Svetin, 2010).

2.3 NASILJE NAD ŽENSKAMI

Nasilje nad ženskami je v marsikaterem pogledu postalo del vsakdanjika in ga večkrat sploh ne opazimo. Prevladuje prepričanje, da se v družinske zadeve drugih ni dobro vmešavati. Nevarno je, če nasilja ne prepoznamo, še bolj nevarno je, če ga opravičujemo, minimaliziramo, predvsem pa je zelo nevarno, če ga ignoriramo. V Sloveniji se o nasilju, ki se dogaja za domačimi zidovi, v zadnjih letih zagotovo veliko več razpravlja in piše, k temu pa so do neke mere zagotovo pripomogli tudi številni odkriti in medijsko predstavljeni primeri nasilja nad ženskami v družini. Nasilje (nad ženskami) v družini je problem, pred katerim si ne smemo in ne moremo več zatiskati oči.

Obstajajo različne definicije pojma nasilje nad ženskami. V splošnem smislu lahko obliko izvajanja nasilja nad ženskami razumemo kot skrajno obliko nadzora moških nad ženskami, pri čemer moški z nasiljem potiskajo ženske v podrejen položaj. Po *Deklaraciji o odpravi nasilja nad ženskami*, ki jo je leta 1992 izdala Organizacija združenih narodov, je nasilje nad ženskami opredeljeno kot vsako dejanje nasilja temelječe na spolu, ki ima ali bi za posledico imelo fizično, spolno, psihično ali drugo trpljenje žensk, vključujoč grožnje s takšnimi dejanji, odvzem ali samovoljno omejitev prostosti, pri čemer nismo omejeni na zasebni ali javni prostor (Nenezić, 2009: 13).

Zapisani definiciji sledi tudi slovenski *Nacionalni načrt dela proti nasilju nad ženskami*, ki navaja, da nasilje nad ženskami vključuje, vendar ni omejeno na (Društvo za nenasilno komunikacijo, 2004: 5):

- **Nasilje v družini ali drugi obliki zasebne skupnosti**, vključno s telesnim in psihičnim nasiljem, čustveno in telesno zlorabo, posilstvom in spolno zlorabo, incestom, posilstvom s strani zakonca, stalnih ali občasnih partnerjev in sostanovalcev. Prav tako za nasilje nad ženskami veljajo zločini, ki so povzročeni v imenu časti, pohabljanje ženskih spolovil in druge tradicionalne (za ženske škodljive) prakse, kot je na primer prisilna poroka.
- **Nasilje v širši družbi**, ki zajema posilstvo, spolno zlorabo, spolno nadlegovanje in zastraševanje na delovnem mestu, v različnih ustanovah ali kjerkoli drugje, trgovanje z ženskami za namen spolnega in ekonomskega izkoriščanja ter spolnega turizma.
- **Nasilje države ali njenih uslužbencev** – v to kategorijo nasilja uvrščamo nasilje, ki ga zagreši ali opravičujejo država ali njeni uslužbenci.
- **Nasilje v razmerah oboroženih spopadov** – gre za kršenje človekovih pravic žensk v navedenih razmerah, pri čemer nasilje spremljajo dejanja jemanja žensk za talke, prisilna premestitev, sistematična posilstva, spolno suženjstvo, prisilna nosečnost in trgovanje z ženskami za namen spolnega in ekonomskega izkoriščanja.

Zaviršek (1994) nasilje v družini definira kot način nadzorovanja, ki ga ena oseba izvaja nad drugo. Nadzorovanje se v tem kontekstu izkazuje na različne načine, in sicer kot fizično in spolno nasilje, grožnje, emocionalne zlorabe ali kot ekonomsko zatiranje. Fajon (2010) navaja, da je nasilje nad ženskami problem vsega sveta, razvitega in nerazvitega, Vzhoda in Zahoda, Severa in Juga. Kot posebej problematično izpostavlja to, da se, zaradi pojava nasilja v primarni družini, le-to v vzgojnem procesu prenaša na naslednje generacije. Nasilje moških nad ženskami je strukturni in razširjeni problem, ki zadeva žrtve in storilce ne glede na starost, izobrazbo, dohodek ali družbeni položaj, povezano pa je z neenakomerno porazdelitvijo moči med ženskami in moškimi v družbi.

Tudi Zabukovec (1999: 24) pravi, da večino nasilja povzročijo moški, ženske pa so praviloma žrtve, ob tem pa izpostavlja to, da se nasilje izvaja tudi v obratni smeri. Posledice nasilja nad nekaterimi ženskami pripeljejo do tega, da se prizadete ženske zaradi občutka nemoči in strahu vedejo drugače, kot bi se sicer. V primeru nasilja nad moškimi tudi moški kot žrtve čutijo posledice, vendar pa jih večina ne bo uvedla posebnih samozaščitnih ukrepov, ker kake splošne ogroženosti s strani žensk ne čutijo. Za zaščito žensk pred nasiljem delujejo različne javne oz. državne in tudi nevladno organizirane oblike pomoči, kot so telefonska pomoč, različni tiskani materiali, tečaji samoobrambe, skupine za samopomoč, varne hiše ipd. Pravimo, da je nasilje nad ženskami družbeni in ne individualni ali psihološki problem, saj vpliva na celotno družbo, moški pa z nasiljem ohranjajo, pridobivajo ali povečujejo moč nad

vsemi ženskami, ne le nad svojo partnerko. Po ocenah je nasilje prisotno v vsaki peti družini v Sloveniji, v svojem življenju pa bo posiljena vsaka sedma ženska (Zabukovec, 1999: 24–25).

Zapisana ocena je rezultat dela nevladne organizacije – Društvo SOS telefon. Podobne raziskave in učinkovita preventiva lahko državi prihranijo precej stroškov, saj poleg bolniških odsotnosti prizadete osebe izkazujejo manjšo učinkovitost na delovnem mestu, obiskujejo zdravnike, potrebne so policijske intervencije ipd. Nagnjenost k nasilju se pri posamezniku izoblikuje že v otroštvu. Kadar so v otroštvu nasilne deklice, odrasli pri njih spodbujamo občutek sramu in obžalovanja in poskušamo pri deklici izzvati empatijo do žrtve. Pri fantih vzgajamo borilne veščine pod krinko samoobrambe – raje udari ti prvi in tako močno, da te ne bodo upali udariti nazaj. Ob tem nasilja ne obsojamo kadar ga dečki uporabijo zato, da pred drugimi napadalci zaščitijo deklico ali skupino otrok, staršem pa je celo v ponos, kadar njihov sin premaga več fantkov hkrati. Osnove za nastop nasilja v kasnejšem obdobju so tako dosežene že v otroštvu (Zabukovec, 1999: 25–26).

Pojmovanje ženske na področju nasilja se pogosto navezuje na razumevanje ženske kot objekta, nad katerim lahko moški sprošča svojo napetost. Taka vloga ji je pripisana v okviru tradicionalne vzgoje, kateri sledi tudi prepričanje večjega dela današnje družbe, ki zagovarja pretepanje žensk in otrok v določenih pogledih. Tudi Božac Deležan (1999: 11–12) navaja, da je razumevanje t. i. moških in ženskih vlog v družbi pogosto povezano s procesom socializacije, v katerem se deklice in dečki od malega učijo svojih vlog in položaja v družbi. Dečki so tako pogosto vzgojeni v duhu agresivnosti, odličnosti, odgovornosti, deklice pa naj bi po tem razumevanju bile predvsem čustvene, občutljive in sposobne vživljanja se v druge, kar povzroči, da so moški aktivni oz. delujoči, ženske pa pasivni oz. sprejemajoči del družbe. Opisana socializacija v veliki meri vpliva na odločitve, da ženska, ki doživlja nasilje, ne zapusti svojega nasilnega partnerja, saj se jo kot žrtev pogosto prepričuje, da je sama kriva za nasilje zaradi vzrokov kot so npr. slaba gospodinja, težnja po preveliki samostojnosti, slaba mati, preveliko zaščitništvo do otrok, zavračanje spolnih odnosov ipd.

V skladu z rezultati Nacionalne raziskave o nasilju v zasebni sferi in v partnerskih odnosih (Leskošek in sod., 2010: 20), je nasilja nad ženskami veliko. Na podlagi rezultatov raziskave je vsaka druga ženska (56,6 %) od dopolnjenega 15. leta starosti doživela eno od oblik nasilja – najpogostejše so doživele psihično nasilje (49,3 %), potem fizično (23 %), premoženjsko (14,1 %), omejevanje gibanja (13,9 %) in pa v najmanjši meri še spolno nasilje (6,5 %). Poleg tega avtorji navajajo tudi, da je vsaka ženska doživela nasilje tudi v zadnjih 12 mesecih, od tega največkrat psihično nasilje, če pa bi psihično nasilje izključili in upoštevali le slednje štiri vrste nasilja, bi ga v zadnjem letu doživela vsaka peta ženska. Izstopajoča je tudi ugotovitev, da se nasilje lahko začne kadarkoli v življenju, od zgodnjega otroštva, do pozne starosti, ob tem pa so nekatere ženske izpostavljene nasilju celo življenje. Več kot 5 % v raziskavo

vključenih žensk je nasilje doživelo tudi v nosečnosti, 4,5 % žensk pa je poročalo, da je bil povzročitelj nasilen tudi do otrok, in sicer najpogosteje psihično, potem fizično in spolno.

Poleg zapisanega, potrjuje nacionalna raziskava tudi dognanja, da so ženske, ki doživljajo nasilje manj zdrave od žensk v splošni populaciji – 44,6 % žensk, ki doživljajo nasilje, je svoje zdravje označilo kot slabo ali zelo slabo, medtem ko je ta odstotek v splošni populaciji le 6,9. Ženske tako najpogosteje doživljajo tesnobo, stres, izgubo teka, prebavne motnje, želodčne težave, stalno bolečino, glavobol, utrujenost, tresenje rok, motnje spanja, slabo koncentracijo, strah, depresivnost in pogosteje in resneje mislijo na samomor. Starostna meja pojavljanja nasilja nad ženskami je zelo nizka, saj je najmlajši identificiran nasilni moški star 14 let, prav tako pa so nasilni starejši, saj ima najstarejši 84 let (Leskošek in sod., 2010: 20).

Nasilja nad ženskami ne izvajajo samo moški, ki so neizobraženi, slabo situirani, neprevladujoče nacionalnosti in veroizpovedi. Nasilni so predvsem moški, ki žensk ne vidijo kot enakovrednih partnerk, pri tem pa večinoma ne iščejo zunanjega razloga za nasilje, ampak le opravičilo zanj. Da so nasilni moški večinoma alkoholiki ne drži, edina povezava, ki so jo tuji strokovnjaki in strokovnjakinje našli med zlorabo alkohola in nasiljem je, da opiti ljudje povzročajo hujše poškodbe, ne povzročajo pa jih nič pogosteje od treznih. Nasilje nad ženskami ima tri namene (Zabukovec, 1999: 29–30):

1. Dokazovanje moškega, da je sprejel in razumel svojo vlogo, ki mu jo narekuje družba. Moški je tisti, ki v partnerstvu postavlja pravila in z nasiljem kaznuje njihovo neupoštevanje, saj le tako spoštuje sebe kot moškega.
2. Ustvarjanje položaja v svetu moških, označevanje lastnega teritorija in oblikovanje občutka dolgoročne varnosti pred drugimi moškimi. Velja prepričanje, da moški, ki mu fizično lahko konkurirajo, tega ne bodo niti poskusili iz strahu pred porazom. Z nasiljem nad partnerko pa se tako preprečuje zunanje nasilje nad samim seboj in lastno družino.
3. Ustvarjanje podobe, ob kateri si moški predstavljajo, da so pri ženskah bolj zaželeni, saj jih ščitijo pred zunanjo nevarnostjo.

Zapisanemu se pridružuje tudi Božac Deležan (1999: 11–12), ki pravi, da so razlogi, ki jih navajajo nasilneži v opravičilo svojim dejanjem, velikokrat protislovni in povsem banalni. V dlje časa trajajočem nasilnem odnosu začne ženska nasilneževa opravičila doživljati kot dejstva, njegovo razumevanje njunega odnosa pa kot stvarnost, ta proces pa je eden izmed glavnih razlogov, da se ženske, ki doživljajo nasilje, težko izvijejo iz nasilne situacije. Krivdo zaradi neizpolnjevanja partnerjevih zahtev ali potreb pripisujejo sebi, poleg tega pa krivdo za doživeto nasilje žrtvi pogosto pripisuje tudi okolica – družina, prijatelji, znanci in različne institucije. Težka odločitev za prekinitev »začaranega kroga« je običajno v pristojnosti žrtve,

kar pa se ob tem, da se pogosto ob iskanju pomoči, ki naj bi bila namenjena žrtvam, iščejo opravičila za nasilneževa dejanja, sprevrže v zaščito nasilnežev (Božac Deležan, 1999: 12).

Da nasilja nad ženskami ne izvajajo samo neizobraženi moški, potrjuje tudi *Nacionalna raziskava o nasilju v zasebni sferi in v partnerskih odnosih*. Večinoma so nasilni moški bolje izobraženi, saj jih je največ končalo srednjo šolo, skoraj v enakem odstotku pa se razvrstijo v nižjo ali višjo izobrazbo od srednje. Največkrat so nasilni moški zaposleni za polni delovni čas, redkeje za nedoločen čas, zaposlenih jih je 16,9 % in le 1,4 % je brezposelnih. Le petina nasilnih moških redno uživa alkohol, ostali redkeje, 16,7 % pa nikoli. Na podlagi podatkov raziskave lahko razberemo tudi, da je med povzročitelji nasilja več prekomernih pivcev, kot v splošni populaciji (Leskošek in sod., 2010: 20).

Nasilje nad ženskami opredeljuje tudi feministični koncept, ki definira moško nasilje nad ženskami kot socialni fenomen, kot sredstvo za ohranjanje moške nadvlade nad ženskami. Koncept so od feministk prevzele tudi različne organizacije, ki se ukvarjajo s problemom človekovih pravic in tako je ekspertna skupina Evropske unije sprejela priporočila za delo na tem področju, ki naj bi upoštevala feministično perspektivo – dojemanje nasilja kot družbenega fenomena, države članice pa naj bi svojo zakonodajo in postopke prilagodile v prid žrtvam (Božac Deležan, 1999: 13).

Zaključimo lahko, da so aktivnosti iz šestdesetih in sedemdesetih let, ko so ženska gibanja v ZDA in Evropi začela govoriti in opozarjati na nasilje nad ženskami, ozaveščati, informirati in izobraževati žrtve, iskati možnosti za njihovo zaščito, ustanavljati prva zatočišča za ženske in spodbujati ženske k poročanju o nasilju, vedno bolj podobna današnjim. Aktivnosti povezujejo predvsem nove oblike nasilja, ki so jih današnje ženske deležne (Bašič, 2001: 187).

2.4 OBLIKE NASILJA

Ločimo več različnih oblik nasilja. Kot najpogostejše oblike nasilja nad ženskami se pogosto navajajo (Nenezić, 2009: 14–15):

- **Psihično ali duševno nasilje** je najbolj razširjena oblika nasilja. Dejanja najpogosteje potekajo na verbalni ravni in negativno vplivajo na posameznikovo samozavest, samopodobo in samozaupanje prizadete osebe. V posameznih primerih med psihično nasilje prištevamo tudi molk in izključevanje posameznika iz skupine. Kljub različnim oblikam te vrste nasilja, ki je zelo raznoliko in včasih nerazpoznavno, je namen pri vseh oblikah enak: uveljavljanje nadzora nad življenjem ženske, jo popredmetiti kot lastnino in dokazati moč ter avtoriteto nad njo.

- **Fizično nasilje.** Pri fizičnem oz. telesnem nasilju gre za zlorabo fizične sile ali grožnje z uporabo le-te, pri čemer je navedeno usmerjeno predvsem na človekovo telo ali njegovo življenje. Gre za izrazitejšo stopnjo nasilja v procesu, ki se začne s psihičnim nasiljem, sem pa prištevamo dejanja kot so klofutanje, brcanje, ožiganje kože, udarci z roko ali s predmeti, metanje predmetov proti osebi ali v osebo, odpiranje, neželjeno dotikanje, zvijanje rok, polivanje s tekočino, neželjeno striženje las, omejevanje gibanja ipd. Za telesno nasilje je značilno še, da se običajno stopnjuje od klofute in odrivanja vse do brutalnega pretepanja, ki lahko v izrednih razmerah povzroči celo smrt ženske.
- **Ekonomsko nasilje** je vrsta nasilja, ki jo zaznamujejo vse oblike nadvladovanja oziroma poniževanja žrtve s pomočjo sredstev za preživetje ali odrekanja pravic, povezanih z zaslužkom oz. materialnimi pravicami. Med dejanja te oblike nasilja štejemo na primer omejevanje pravice do zaposlitve, preprečevanje samostojnega razpolaganja z lastnim ali skupnim denarjem, siljenje v finančno odvisnost, zahteva po pokorščini izhajajoči iz nižjih finančnih sredstev ipd. Posebna oblika ekonomskega nasilja je tudi prisila za prevzemanje celotnega finančnega bremena povzročitelja.
- **Spolno nasilje** predstavljajo vsa dejanja povezana s spolnostjo, ki jih oseba čuti kot prisilo in vključujejo tako fizično kot psihično nasilje. Vsak spolni odnos, ki ne izhaja iz proste želje, odločitve brez fizične, psihične, ekonomske ali druge prisile, velja za obliko spolnega nasilja.

V literaturi lahko različne oblike nasilja zasledimo v povezavi z različnimi oblikami agresivnega vedenja. Za agresivno vedenje je značilno, da posameznik namerava prizadeti telesno ali psihično, resnično ali simbolno škodo, škodo samemu sebi ali komu drugemu, pri čemer pa ločimo besedno in telesno agresivnost. Glede na namen agresivnega vedenja tako ločimo (Kavčič in Fekonja Peklaj, 2004: 346–347):

- **instrumentalno agresivnost**, katere namen je doseganje nekega cilja – npr. pridobiti predmet, privilegij ali prostor;
- **sovražno agresivnost**, ki predstavlja vedenje, katerega namen je prizadeti škodo osebi ali predmetu;
- **posredno agresivnost**, ki je usmerjena na prizadevanje škode psihološkemu počutju, ugledu ali socialnim odnosom druge osebe, prištevamo pa ji tudi prikrito socialno ali psihološko agresivnost;
- **neposredna agresivnost**, ki je vpliva neposredno na ciljni predmet, rečemo pa ji tudi odkrita agresivnost.

Psihično in spolno nasilje je pogosto povezano s fizičnim nasiljem. Kot prelomnico v vseh zapisanih oblikah nasilja razumemo trenutek, ko se ženska namesto iskanja tolažbe in moči za

ponovno vrnitev v nasilni odnos, odloči za iskanje poti iz nasilnega odnosa. V nekaterih primerih je nasilje v partnerskem odnosu nadaljevanje nasilja, ki so ga prizadete ženske doživljale že v otroštvu, v mnogih primerih pa nasilja ženske prej niso poznale. Nekatere se za prekinitev nasilnega odnosa ne odločijo zaradi ekonomske odvisnosti, zaradi strahu pred napor, ki jih zahteva samostojna skrb za otroke, zaradi neprestane vere v prazne obljube storilcev ipd. Ženske izpostavljene različnim oblikam nasilja doživljajo predvsem premalo podpore pri odločanju za takšno dejanje, prestrašene in premalo zaščitene so tudi takrat, kadar se soočajo z vprašanjem pravnih norm in osebne varnosti (Zaviršek, 1994).

Hornosty in Doherty (2002: 9–10) navajata, da so telesne, emocionalne, spolne, ekonomske oblike nasilja nad ženskami med mestnimi in podeželskimi območji lahko podobne, vendar pa je socialni kontekst, v katerem do njih prihaja, bistveno drugačen. Tako kot pri drugih raziskavah, je tudi v sklopu njune raziskave razumevanje socialnega in kulturnega konteksta bistveno za razumevanje subjektivnih izkušenj žensk žrtev nasilja ter tudi za oblikovanje učinkovitih programov pomoči.

Vsaka vrsta nasilja je za žensko ponižujoča in vpliva na njeno zdravje in samopodobo. Prvi udarec moškega nad žensko spremlja velika verjetnost ponovitve udarca in z vsakim udarcem ženska izgublja moč in pogum, da odide iz nasilnega odnosa in poišče pomoč. Tudi pri našem raziskovanju bomo izhajali iz zgoraj navedenih opredelitev.

2.5 NEKATERE DOSEDANJE RAZISKAVE O NASILJU NAD ŽENSKAMI

O nasilju v družini oz. o nasilju nad ženskami v družini se je v zadnjem desetletju izvedlo kar nekaj kakovostnih raziskav. Med njimi je tudi raziskovalna naloga *Nasilje nad ženskami ali kako doseči ničelno toleranco*, ki analizira stanje na področju obravnavanja nasilja v Sloveniji, z namenom vpogleda v problematiko nasilja nad ženskami v družini. Raziskava je analizirala strokovne in znanstvene publikacije na področju nasilja za obdobje petih let (1998 – julij 2003). Na tej podlagi je nastala splošna baza podatkov o nasilju, ki je vsebovala 309 publikacij, nadalje analiziranih glede na: splošne kazalnike o publikaciji, storilce, žrtve, vrste in okolje nasilja. V analizo je bilo vključenih 62 publikacij, ki so obravnavale nasilje nad ženskami v družini (Černič Istenič in Kneževič, 2003: 4).

Omenjena raziskava ugotavlja, da je v letih od 1998 do 2003 slovenska znanstvena in strokovna javnost preučevala zlasti vrstniško nasilje, mladostniško prestopništvo in problem spolnega nasilja nad otroci in ženskami, medtem ko so bile publikacije s problematiko nasilja nad ženskami v partnerski zvezi maloštevilne. Tako stanje raziskovalci pripisujejo predvsem interesom omejenega števila raziskovalcev in neenakomernemu zastopanju različnih ved tega področja. Publikacije o problematiki nasilja nad ženskami v družini so v največjem obsegu obravnavale različne vidike pomoči žrtvam nasilja in socialnega dela ter družbene in

individualne mehanizme nasilja, pri čemer med slednje prištevamo okolje in posledice nasilja v povezavi z družbenim kontekstom (Černič Istenič in Knežević, 2003: 5).

Tako kot številne druge raziskave tudi navedena ugotavlja, da so v partnerskih odnosih, kjer se pojavlja nasilje, storilci nasilnih dejanj večinoma moški in žrtve ženske, ob tem pa je nasilnež najpogostejše partner, brat, oče ali bivši partner. Med oblikami nasilja prevladujeta spolno in telesno nasilje. Najmanjkrat je bilo omenjeno psihično nasilje, kljub temu pa je pogosto prepleteno s prvima navedenima oblikama nasilja. Avtorji raziskave domnevajo, da žrtve te oblike nasilja niso prepoznale in je zato niso imenovala, so pa sicer bile žrtve najpogostejše pretepe, poniževane, ozmerjane, omalovaževane, nadzorovane, odtuževala se jim je lastnina in dohodek. V skladu z raziskavo so bile tveganju za nasilje v največji meri izpostavljene ženske s telesnimi in duševnimi prizadetostmi, z nizko samopodobo in samospoštovanjem, brez zaposlitve, nizko izobrazbo, z vzgojo v spolno specifično vlogo in z izkušnjo nasilja v svoji primarni družini. Ženske nasilje v večini prenašajo več let, kar se je pri nekaterih odražalo tudi v raznih telesnih poškodbah, duševnih motnjah ali boleznih (avtoagresivno vedenje in motnje hranjenja), nizki samopodobi, premoženjski oškodovanosti in socialni izoliranosti (Černič Istenič in Knežević, 2003: 5).

Rožman in Knežević Hočevar (2005) sta objavila prispevek, ki metodološko ne odstopa od raziskovalne naloge *Nasilje nad ženskami ali kako doseči ničelno toleranco*, v kateri so izvajalci projekta analizirali obstoječo slovensko znanstveno in strokovno literaturo in razpoložljive statistične podatke o nasilju nad ženskami. Raziskava v sklepu navaja, da je v obdobju med letoma 1998 in 2003 izšlo največ člankov na temo nasilje nad ženskami v družini v času trajanja kampanje boja proti nasilju nad ženskami. Novinarji so najpogostejše pisali o vrstah nasilja, dejavnikih tveganja za nasilje pri žrtvi in storilcu, posledicah nasilja in pa dinamiki nasilja. Nasilje nad ženskami se je navajalo kot posledica družbene diskriminacije žensk, posledično pa so pojav opredelili predvsem kot družbeni problem (Rožman in Knežević Hočevar, 2005: 192).

Dobash in Dobash (cit. po Zaviršek, 1994) navajata rezultate raziskave, ki kaže štiri glavne izvore konfliktov, ki vodijo do moškega nasilja, in sicer: posesivnost in ljubosumnost, moška pričakovanja glede ženskega dela v gospodinjstvu, njihovo prepričanje, da imajo pravico kaznovati žensko, če naredi kaj narobe in pa potreba moških, da vzdržujejo in manifestirajo svoj položaj avtoritete.

Navedene in številne druge raziskave v zadnjih dvajsetih letih veliko govorijo o nasilju v družini ter še posebej o nasilju nad ženskami, vendar pa v manjši meri o nasilju nad ženskami v geografsko bolj izoliranih območjih.

Ruralno območje se po določenih značilnostih razlikuje od urbanega okolja, pri čemer je pomembna značilnost ruralnih območij povezava s pojavnostjo nasilja nad ženskami. Raziskovalci opozarjajo, da je za ruralno okolje značilna specifična socio-kulturna klima, ki se kaže v bolj tradicionalnem odnosu do zakonske zveze in družine ter bolj patriarhalni naravnosti do vloge ženske. Websdale (1998) v tej povezavi opredeljuje t. i. ruralni patriarhat, ki ga razume kot vzorec kolektivnih vrednot, prepričanj in predstav, po katerih je ženska podrejena moškemu. Patriarhalne vrednote lahko sicer najdemo tudi v urbanem okolju, vendar pogosteje kot v ruralnem okolju sobivajo z drugimi vrednotami, njihovi učinki pa so zaradi tega šibkejši.

2.6 REŠEVANJE IN PREPREČEVANJE NASILJA

Reševanje problematike nasilja je pogosto odvisno od žrtve nasilja in njene informiranosti. Veliko pomoč žrtvam predstavljajo nevladne organizacije, ki so izoblikovale modele pomoči v obliki programov individualnega psihosocialnega svetovanja, telefonskega psihosocialnega informativnega svetovanja, skupin za samopomoč in podpornih skupin, zagovorništva in spremstva, varnih hiš in kriznih centrov ter drugih specializiranih oblik pomoči. V nekaterih primerih so tej praksi začeli slediti tudi centri za socialno delo in so po vzoru nevladnih organizacij začeli namenjati več pozornosti žrtvam nasilja, med drugim pa ustanavljati tudi varne hiše. Poleg navedenih izoblikovanih modelov pomoči nevladnih organizacij, slednje vsekakor neprestano opozarjajo na kršitve človekovih pravic žensk in senzibilizirajo javnost o pravici do življenja brez nasilja. Vključujejo se v oblikovanje terminologije in definicij, v usposabljanje in sodelovanje s službami, ki delujejo na področju nasilja – npr. policija, zdravstvo, centri za socialno delo in tožilstvo, obenem pa oblikujejo politike, opozarjajo in zahtevajo, da se izdela sistemska strategija dela oz. usklajen pristop skupnosti k reševanju problema nasilja nad ženskami. Nevladne organizacije se povezujejo in informirajo tudi med seboj in tako se na primer v Sloveniji vzpostavlja povezanost med Društvom SOS telefon, Žensko svetovalnico, Kriznimi centri za ženske in odrasle žrtve nasilja, Zavodom Emma, Društvom za nenasilno komunikacijo ipd. (Aničić in sod., 2007).

V Sloveniji se soočamo tudi z izrazito centralizirano mrežo pomoči žrtvam nasilja, ki ne omogoča vsem žrtvam enakih možnosti pri iskanju kvalitetnih oblik pomoči. V Osrednjeslovenski regiji je žrtvam na razpolago široka paleta različnih vrst pomoči, medtem ko so ženske iz bolj oddaljenih regij diskriminirane in v iskanju pomoči omejene na maloštevilne centre za socialno delo. Učinkovito reševanje in preprečevanja nasilja v Sloveniji omejujejo tudi neustrezne zakonodaje, zastarela načela socialnega dela z žrtvami, odsotnost pomoči storilcem nasilja in neučinkovito delovanje nekaterih vladnih institucij. Nasilje se obravnava kot prekršek, z zakoni pa ni jasno določena meja, kdaj se policisti še smejo oziroma morajo vmešati v intimna družinska razmerja. Za odpravo zapisanih nejasnosti bi bilo potrebno razvijati povezanost med institucijami in oblikovati celovito politiko ukrepov na

področjih kazenske in družinske zakonodajne, stanovanjske in zaposlovalne politike (Černič Istenič in Kneževič, 2003: 6).

Žrtve nasilja vložijo ogromno truda za zaščito sebe in otrok in poskušajo v t. i. zaprtem sistemu nasilje preprečiti in normalizirati situacijo, kar pa je nemogoče, saj je izbruh povzročitelja nasilja povsem neodvisen od ravnanja žrtve. Odhod iz nasilnega odnosa je nevarna situacija, mnoge ženske se zanj odločijo šele takrat, ko so prepričane, da nimajo več ničesar izgubiti in so pripravljene tvegati tudi lastna življenja. Institucije nimajo izdelanega zadostnega sistema za prepoznavanje nasilja v družini in v praksi se dogaja, da se institucije vključijo v reševanje težav takrat, ko so razmere za žrtve že zelo nevarne. Ženske, ki doživljajo nasilje, si večkrat želijo pomoči institucij in ljudi iz okolice, vendar pa je položaj v katerem se znajdejo tvegan. Obotavljajoče, nejasno in prepočasno reagiranje institucij povzročiteljem nasilja vliva še dodatnih moči v primerjavi z žrtvijo. Prav tako nerazumevanje in neprepoznavanje nasilja, ki se ga na primer tolmači kot posledico alkoholizma, duševnih motenj in finančnih ali drugih stisk, otežujeta pomoč žrtvam, saj so omenjeni pojavi le dejavniki tveganja, ne pa vzroki za nasilje (Aničić in sod., 2007).

Trenutno v Sloveniji še nimamo urejenega enotnega registra statističnih podatkov, ki bi raziskovalcem in drugi zainteresirani strokovni javnosti omogočal vpogled v razsežnost pojava nasilja nad ženskami v družini na ravni prijav, ukrepov, intervencij, pomoči in posledic. Neenotno uporabljena metodologija povzroča, da so statistični podatki v institucijah, ki prihajajo v stik z nasiljem v družini – npr. policija, zdravstveni domovi, centri za socialno delo, sodišča, vzgojno-izobraževalne ustanove idr., razdrobljeni, pomanjkljivi ali pa jih sploh ni. Centralni register statističnih podatkov bi lahko raziskovalni in strokovni javnosti omogočil evalvacijo učinkov različnih ukrepov, oblikovanje smernic za preprečevanje in omejevanje nasilja ter njegovih posledic. Za slovensko strokovno, zlasti pa za laično javnost, velja, da je ozaveščenost o problematiki nasilja nad ženskami v družini še vedno na dokaj nizki ravni. Govorimo o t. i. prikriti toleranci – nezadostno senzibiliziranih strokovnih kadrih, podrejenem položaju žrtev zaradi socialno-ekonomskih, stanovanjskih in osebnih stisk, neustrezni zakonodaji in počasnih postopkih, ki ščitijo storilce in odstranjajo žrtve. Za učinkovito reševanje in preprečevanje nasilja nad ženskami v družini bo potrebno rušenje nekaterih mitov o nasilju, ob tem pa še vključenost medijev, izobraževalnih, političnih in kulturnih institucij ter raziskovalne dejavnosti (Černič Istenič in Kneževič, 2003: 6–7).

2.7 O NASILJU NAD ŽENSKAMI V KMEČKEM OKOLJU

Nasilje nad ženskami v urbanem in ruralnem območju ima številne skupne točke, vendar pa je nasilje v ruralnem območju v številnih pogledih še manj prizanesljivo do žrtev od tistega v urbanem okolju. Ženske na vasi v večini primerov ne poiščejo pomoči, počutijo se odvisne od moškega in velikokrat zaradi nizke samopodobe nasilje zamolčijo. Tako razumevanje lastne

vloge izhaja tudi iz stanja lastništva kmetij, saj so kmetije po večini v lasti moža, brata ali očeta. Malo je ženskih lastnic kmetij, če pa so že, imajo običajno v lasti majhne in ne preveč donosne kmetije. Večina jih dela na podeželju ob svojih moških družabnikih, ki imajo izključno pravico do kmetije, status žensk pomočnic pri dejavnosti pa je še vedno neprepoznan. Večina kmečkih žena za svoje delo ne prejme plačila, ne dobiva nadomestila za brezposelnost, nima pokojninskega načrta ali socialne varnosti. Do nadomestil običajno niso opravičene, saj jih sistem obravnava kot osebe, ki imajo dostop do dobička. Kljub temu, da število manjših kmetij strmo pada, nasilje ostaja, najpogosteje v obliki psihičnega nasilja, ki vključuje grožnje, prepovedi, omaloževanje in podobno. Ženske v kmečkem okolju so večinoma manj izobražene, znajo opravljati gospodinjska in kmetijska dela in ker nimajo izkušenj z drugačnim načinom življenja, ostajajo na kmetijah kljub nasilju. Pomembna je povezava med nasiljem nad kmečkimi ženskami in nepriznavanjem in podcenjevanjem dela žensk na podeželju in kmetijah (Veselič, 2008).

Odločitev o zapustitvi povzročitelja nasilja je za ženske v kmečkem okolju toliko težja, saj morajo, da bi se izognile prelaganju krivde za nastali položaj nanje, v tem primeru zapustiti tudi vas oz. kraj v katerem živijo. Tako prepričanje in majhno število socialnih in zdravstvenih podpornih sistemov ter geografske razdalje, predstavljajo za ženske v kmečkem okolju resno oviro za prekinitev odnosa s povzročiteljem nasilja. Oviro predstavlja tudi močna navezanost na zemljo, živino, ljudi, skratka na okolje v katerem žrtev živi, saj z odhodom izgubi večji delež svoje identitete. V povezavi z zapisanim se uveljavlja tudi tradicionalna spolna vloga, ki lahko žrtvam daje občutek o omejeni izbiri, po drugi strani pa bi odstopanje od pričakovane vloge lahko pomenilo, da bodo izgubile podporo družine in prijateljev (Veselič, 2008).

Tudi nekatere študije (Logan in sod., 2001; Forsdick Martz in Bryson Sarauer, 2000) v ZDA in Kanadi se pridružujejo temu mnenju in navajajo, da je nasilje nad ženskami v ruralnih okoljih prisotno tako kot v urbanih območjih, vendar pa je zaradi specifičnosti ruralnega okolja, zlasti geografske izoliranosti, bolj skrito.

Da je nasilju nad ženskami v podeželskem okolju namenjene malo pozornosti, meni tudi Černič Istenič (2003). Navaja, da se je le malo raziskovalcev poglobilo v položaj ženske in potrebe žensk žrtev v ruralnem okolju, pomanjkanje interesa za preučevanje nasilja v družini in nad ženskami v geografsko bolj izoliranih krajih, pa povezuje z večjo osredotočenostjo raziskovalcev na mestna območja in s prepričanjem, da so razlike v izkušnjah in potrebah žensk žrtev nasilja v urbanih in kmečkih okoljih podobne. Kot pogost razlog avtorica navaja tudi idealiziranje življenja v ruralnem okolju in ignoriranje razsežnosti socialnih problemov, ki ne sežejo do raziskovalcev in oblikovalcev politik, tipično koncentriranih v urbanih območjih.

3 RAZISKOVALNE METODE DELA

Osnovna raziskovalna metoda dela je deskriptivna in kavzalno-neeksperimentalna metoda empiričnega raziskovanja (Sagadin, 2003). Z deskriptivno metodo dela bomo opisovali raziskovane pojave ali rečeno drugače, preučevali jih bomo na ravni opisovanja dejstev. Kavzalno-neeksperimentalna metoda nam služi za vzročno pojasnjevanje, pri čemer bomo opazovali trenutno stanje.

3.1 VZOREC, ZBIRANJE PODATKOV IN RAZISKOVALNI INŠTRUMENT

Vzorec raziskave predstavlja 79 naključno izbranih žensk, ki živijo na kmetijah v podeželskih krajih po Sloveniji, ki so pravilno izpolnile vprašalnik in se med seboj razlikujejo po starosti, izobrazbi in lokaciji bivanja. Zbiranje podatkov je trajalo od januarja do marca 2005, anketiranke pa smo osebno prosili za njihovo sodelovanje, jim predstavili namen in cilje raziskave ter jim podali vsa potrebna navodila za izpolnjevanje. Vprašalnike so anketiranke izpolnjevale samostojno in so bili anonimni. Pri izpolnjevanju so jim bila v pomoč dodatna navodila. Anketiranke so poleg vprašalnika dobile tudi ovojnico, v kateri so vrnille izpolnjen vprašalnik.

Podatke smo zbirali s tehniko anketiranja, osrednji raziskovalni inštrument pa je bil vprašalnik (Priloga A). Sestavljen je bil iz 14 vprašanj zaprtega tipa. Za namene ciljno-raziskovalnega projekta *Hetero in avtoagresivnost v družini* ga je oblikovala dr. Majda Černič Istenič s sodelavci, in sicer na podlagi podobne raziskave Eurobarometra 51.0 »Europeans and their views on domestic violence against women« 1999 (EVAW Cluster, 2011). Raziskava se je izvajala v letih 2003–2005 na Družbeno-medicinskem EVAW Cluster inštitutu Znanstveno raziskovalnega centra slovenske akademije znanosti in umetnosti.

Pričajoča diplomska naloga v skladu z raziskovalnim problemom in z omejitvami obsega naloge, obravnava le en del vprašalnika, in sicer vprašanji 5 in 12. Obe vprašanji sta vprašanji zaprtega tipa, pri čemer peto vprašanje temelji na 4-stopenjski Likertovi lestvici ocenjevanja sprejemljivosti nasilja nad ženskami v družini. Tudi dvanajsto vprašanje temelji na 4-stopenjski Likertovi lestvici, ženske iz kmečkega okolja pa so ocenjevale mero pogostosti. Podatki, ki jih navajamo v tabelah in na slikah v nadaljevanju, izhajajo iz rezultatov vprašalnika in so prikazani kot lastni vir.

3.2 OBDELAVA PODATKOV

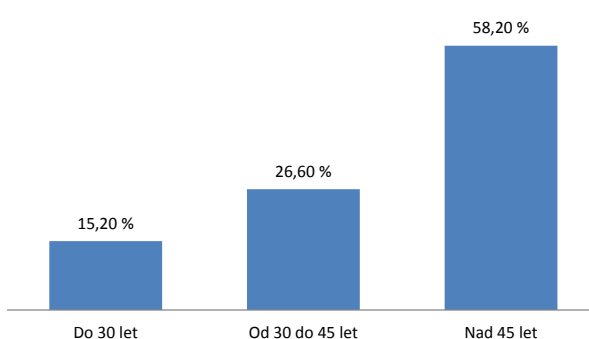
Obdelava podatkov je potekala na osnovi deskriptivne statistike, z navedbo frekvenc in odstotkov. Pri preizkušanju hipotez smo uporabili Hi-kvadrat preizkus, pri čemer je majhna vrednost signifikance (p), pod 0,05, pomenila, da je med spremenljivkama statistično značilna povezanost. Kadar smo se srečali s problemom majhnih teoretičnih celičnih frekvenc oz. kadar je bilo več kot 20 % vseh pričakovanih frekvenc manjših od 5, smo uporabili Kullbackov χ^2 preizkus ter se tako izognili problemu majhnih teoretičnih celičnih frekvenc pri preizkusu Hi-kvadrat. Omenjen preizkus se torej uporablja tudi, ko so teoretične frekvence manjše od 5 (Sagadin, 2003). Pri hipotezi 3 in 4 smo primerjali srednje vrednosti. Podatki so bili obdelani s statističnim paketom SPSS 17.0 ter s programom Microsoft Office Excel 2010. Prikazani so v obliki strukturnih tabel z absolutnimi in relativnimi frekvencami ter v obliki grafov, ki vsebujejo odstotne frekvence odgovorov.

4 REZULTATI

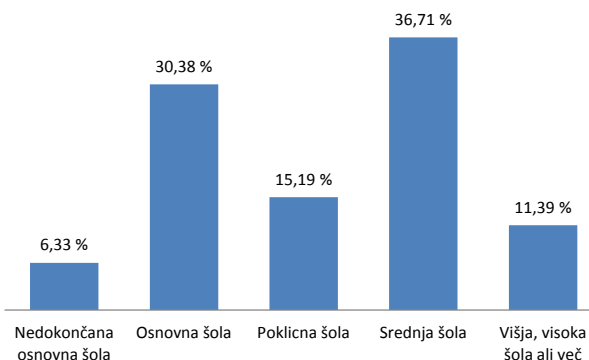
Uvodoma predstavljamo absolutne in relativne frekvence ter srednje vrednosti odgovorov na vprašanji, ki sta osrednji element raziskave in potrjevanja hipotez v nadaljevanju. Podrobnejša interpretacija rezultatov in ugotovitev je podana v poglavju *Razprava in sklepi*. Tem podatkom bo sledil prikaz rezultatov preizkušanja obeh hipotez.

V raziskavo smo vključili 79 vprašalnikov, vendar pa se je kasneje med obdelavami izkazalo, da imamo pri nekaterih vprašanjih manjkajoče podatke, zato se numerus pri obdelavi posameznih vprašanj razlikuje in je posebej naveden.

Izmed 79 naključno izbranih žensk iz kmečkega okolja, ki sestavljajo vzorec, jih je 12 oz. 15,2 % mlajših od 30 let, 21 oz. 26,6 % je starih med 30 in 45 let, 46 oz. 58,20 % anketiranih žensk iz kmečkega okolja pa je starejših od 45 let. Kot lahko razberemo tudi iz Slike 1, je večina anketirank starih več kot 45 let. Izobrazbena struktura anketirank je prikazana na Sliki 2, pri čemer kot najvišja dosežena izobrazba žensk iz kmečkega okolja izstopa srednja šola – 29 (36,71 %), sledi osnovna šola 24 (30,38 %), nato pa se v skoraj enakih odstotkih zvrstijo še ostale – poklicna šola (12 oz. 15,19 % anketirank), višja, visoka ali več (9 oz. 11,39 % anketirank) ter nedokončana osnovna (5 oz. 6,33 % anketirank).

Slika 1: Sestava anketirank glede na starost

Slika 2: Sestava anketirank glede na izobrazbo

Preglednica 1 prikazuje absolutne in relativne frekvence ter srednje vrednosti odgovorov anketirank na vprašanje, ki sprašuje kmečke ženske po oceni o pogostosti prisostvovanja različnim navedenim oblikam nasilja v družinskem okolju (H1 in H2). Vprašanje temelji na 4-stopenjski lestvici ocenjevanja pogostosti, pri čemer vrednost 1 zavzema trditev »nikoli«, vrednost 4 pa trditev »skoraj vedno«.

Preglednica 1: Pogostost oblik nasilja v družinskem krogu anketirank

Oblike nasilja \ Pogostost prisotnosti	Nikoli		Včasih		Pogosto		Skoraj vedno		SKUPAJ		SREDNJE VREDNOSTI
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
Klofutanje, pretepanje, stiskanje, potiskanje, krutost do živali	54	72,0	16	21,3	3	4,0	2	2,7	75	100,0	1,37
Prepiranje, grožnje, kričanje, zadiranje	20	26,3	47	61,8	7	9,2	2	2,6	76	100,0	1,88
Opravljanje, uničevanje predmetov zaradi jeze, loputanje z vrati, napadi besa	37	48,7	34	44,7	3	3,9	2	2,6	76	100,0	1,61
Ogorčenost, neprijaznost, grobost, nejevoljnost, nepotrpežljivost, hitro jezo	15	19,7	50	65,8	9	11,8	2	2,6	76	100,0	1,97
Sovražnosti do ljudi, zamerljivost, ljubosumje, zagrenjenost, pesimizem	35	46,1	31	40,8	8	10,5	2	2,6	76	100,0	1,70
Dotikanje oz. nagovarjanje h gledanju intimnih delov telesa oz. erotičnih revij, nagovarjanje oz. siljenje v spolni odnos	67	88,2	6	7,9	2	2,6	1	1,3	76	100,0	1,17
Samomor, poskus samomora, namerne samopoškodbe telesa	71	93,4	4	5,3	1	1,3	0	0,0	76	100,0	1,08

V Preglednici 2 prikazujemo absolutne in relativne frekvence ter srednjo vrednost odgovorov anketirank na vprašanje, ki sprašuje o toleranci nasilja nad ženskami v družini. Tudi to vprašanje temelji na 4-stopenjski Likertovi lestvici ocenjevanja sprejemljivosti nasilja nad ženskami v družini, pri čemer so anketiranke lahko toleranco do nasilja izrazile kot: nesprejemljivo v vseh okoliščinah in vedno zakonsko kaznovano (vrednost 4); nesprejemljivo v vseh okoliščinah, vendar ne vedno tudi zakonsko kaznovano (vrednost 3); sprejemljivo v določenih okoliščinah (vrednost 2) in pa kot sprejemljivo v vseh okoliščinah (vrednost 1).

Preglednica 2: Toleranca do nasilja nad ženskami v družini

Toleranca do nasilja \ Rezultati	Abs. in relativne frekvence		SREDNJA VREDNOST
	f	%	
Sprejemljivo v vseh okoliščinah	2	2,7	3,05
Sprejemljivo v določenih okoliščinah	6	8,1	
Nesprejemljivo v vseh okoliščinah, vendar ne vedno tudi zakonsko kaznovano	52	70,3	
Nesprejemljivo v vseh okoliščinah in vedno zakonsko kaznovano	14	18,9	
SKUPAJ	74	100,0	

4.1 PREIZKUŠANJE HIPOTEZ

V nadaljevanju bomo na podlagi rezultatov statističnih obdelav potrdili ali ovrgli predhodno postavljene raziskovalne hipoteze, ki sledijo osrednjemu raziskovalnemu vprašanju naloge.

Anketiranke smo razdelili v dve skupini, in sicer smo v skupino **oseb z nižjo izobrazbo** vključili anketiranke, ki imajo nedokončano ali dokončano osnovno šolo ter poklicno šolo. **Osebe z višjo izobrazbo** v naši raziskavi predstavljajo anketiranke, ki so zaključile srednjo šolo, višjo, visoko šolo ali dosegle še višjo izobrazbo. Anketiranke smo razdelili v dve skupini tudi po starosti, in sicer smo v skupino starejših oseb vključili anketiranke, ki so **starejše od 40 let**, v skupino mlajših oseb pa tiste, ki so stare **manj kot 40 let**.

Pri ugotavljanju, ali so bile kmečke ženske izpostavljene nasilju, smo oblikovali dve skupini odgovorov, kamor smo združili vrednosti iz Likertove lestvice ocenjevanja pogostosti. Pod združen odgovor »Ne« smo vključili trditve »nikoli«, medtem ko smo trditve »včasih«, »pogosto« in »skoraj vedno« vključili pod združen odgovor »Da«. S tem smo sicer izgubili del natančnosti podatkov, saj smo vse tri odgovore, ne glede na razlike v pogostosti obravnavali kot odgovor »Da«, a smo hkrati zaradi te združitve lahko izpeljali preizkušanje hipotez.

Za ugotavljanje tolerance do nasilja smo odgovorom iz Likertove lestvice ocenjevanja sprejemljivosti nasilja dodelili številčne vrednosti, pri čemer je odgovoru »sprejemljivo v vseh okoliščinah« bila dodeljena vrednost 1, odgovoru »popolnoma nesprejemljivo in vedno zakonsko kaznovano« pa vrednost 4.

4.1.1 Hipoteza 1

H1: V kmečkem okolju so ženske z nižjo izobrazbo pogosteje izpostavljene nasilju v primerjavi z ženskami z doseženo višjo izobrazbo.

S hipotezo 1 smo preverjali vpliv izobrazbe ženske iz kmečkega okolja na pogostost izpostavljenosti nasilju v družini. Da bi lahko potrdili ali ovrgli uvodno zapisano hipotezo 1, bomo najprej ovrgli ali potrdili njene podhipoteze.

H1.1: V kmečkem okolju so ženske z nižjo izobrazbo pogosteje izpostavljene klofutanju, pretepanju, stiskanju, potiskanju in krutosti do živali v primerjavi z ženskami z doseženo višjo izobrazbo.

Ker so izpolnjeni pogoji za uporabo preizkusa χ^2 , smo v nadaljevanju uporabljali rezultate omenjenega testa. Celotni računalniški izpis preizkusa je na voljo v Prilogi B1.

Rezultati χ^2 preizkusa so pokazali, da razlike niso statistično značilne, saj $p = 0,323 > 0,05$. Ne moremo trditi, da obstajajo razlike, glede izpostavljenosti klofutanju, pretepanju, stiskanju, potiskanju in krutosti do živali, med ženskami v kmečkem okolju z doseženo nižjo izobrazbo in ženskami v kmečkem okolju z doseženo višjo izobrazbo. **Podhipoteze H1.1 ne potrdimo.**

Podatki za naš vzorec (Preglednica 3), ki pa ne morejo biti posplošeni na osnovno množico, kažejo, da tudi v našem vzorcu ni večje razlike glede izpostavljenosti opisani obliki nasilja med kmečkimi ženskami z doseženo višjo izobrazbo in kmečkimi ženskami z doseženo nižjo izobrazbo. Od skupno 21-ih žensk, ki so bile izpostavljene nasilju, jih je bilo 9 oz. 42,9 % z doseženo nižjo izobrazbo, medtem ko je imelo 12 oz. 57,1 % žensk izpostavljenih tej obliki nasilja doseženo višjo izobrazbo.

H1.2: V kmečkem okolju so ženske z nižjo izobrazbo pogosteje izpostavljene prepiranju, grožnjam, kričanju in zadiranju v primerjavi z ženskami z doseženo višjo izobrazbo.

Izveden χ^2 preizkus je pokazal, da so izpolnjeni pogoji za uporabo tega preizkusa in v nadaljevanju smo v skladu z ugotovitvijo uporabljali rezultate omenjenega testa. Celotni računalniški izpis preizkusa je na voljo v Prilogi B2.

Rezultati χ^2 preizkusa so pokazali, da razlike niso statistično značilne, saj $p = 0,891 > 0,05$. Ne moremo trditi, da obstajajo razlike, glede izpostavljenosti prepiranju, grožnjam, kričanju in zadiranju, med ženskami v kmečkem okolju z doseženo nižjo izobrazbo in ženskami v kmečkem okolju z doseženo višjo izobrazbo. **Podhipoteze H1.2 ne potrdimo.**

Tudi podatki našega vzorca (Preglednica 3), ne kažejo večjih razlik glede izpostavljenosti opisani obliki nasilja med kmečkimi ženskami z doseženo višjo izobrazbo in kmečkimi ženskami z doseženo nižjo izobrazbo. Od 56-ih žensk, ki so bile izpostavljene tej obliki nasilja, jih je približno 50 % oz. 29 z doseženo nižjo izobrazbo in približno enak delež pa je tudi takih, ki so utrpele navedeno obliko nasilja in imajo doseženo višjo izobrazbo.

H1.3: V kmečkem okolju so ženske z nižjo izobrazbo pogosteje izpostavljene opravljanju, uničevanju predmetov zaradi jeze, loputanju z vrati in napadom besa v primerjavi z ženskami z doseženo višjo izobrazbo.

Tudi v tem primeru so izpolnjeni pogoji za uporabo preizkusa χ^2 , zato smo v nadaljevanju uporabljali rezultate omenjenega testa. Celotni računalniški izpis preizkusa je na voljo v Prilogi B3.

Rezultati χ^2 preizkusa so pokazali, da razlike niso statistično značilne, saj $p = 0,642 > 0,05$. Ne moremo trditi, da obstajajo razlike, glede pogostosti izpostavljenosti opravljanju, uničevanju predmetov zaradi jeze, loputanju z vrati in napadom besa, med ženskami v kmečkem okolju z doseženo nižjo izobrazbo in ženskami v kmečkem okolju z doseženo višjo izobrazbo.

Podhipoteze H1.3 ne potrdimo.

Ugotovitve potrjujejo tudi podatki našega vzorca (Preglednica 3), saj ne ugotavljamo večjih razlik glede izpostavljenosti navedeni obliki nasilja med kmečkimi ženskami z doseženo višjo izobrazbo in kmečkimi ženskami z doseženo nižjo izobrazbo. Delež kmečkih žensk z doseženo nižjo izobrazbo in delež kmečkih žensk z doseženo višjo izobrazbo, ki so doživele navedeno obliko nasilja, sta približno enaka (50 %). Med kmečkimi ženskami, ki niso bile izpostavljene opravljanju, uničevanju predmetov zaradi jeze, loputanju z vrati in napadom besa jih izhaja nekoliko več iz skupine z doseženo nižjo izobrazbo (20 oz. 54,1 %) v primerjavi z kmečkimi ženskami iz skupine z doseženo višjo izobrazbo (17 oz. 45,9 %). Pri tem pa je potrebno opozoriti tudi na razliko v velikosti vzorcev – vzorec žensk z doseženo nižjo izobrazbo je bil malenkost večji, saj je v njem 39 žensk, tistih z doseženo višjo izobrazbo pa je bilo 37.

H1.4: V kmečkem okolju so ženske z nižjo izobrazbo pogosteje izpostavljene ogorčenosti, neprijaznosti, grobosti, nejevoljnosti, nepotrpežljivosti in hitri jezi v primerjavi z ženskami z doseženo višjo izobrazbo.

Ker so izpolnjeni pogoji za uporabo preizkusa χ^2 , smo v nadaljevanju uporabljali rezultate omenjenega testa. Celotni računalniški izpis preizkusa je na voljo v Prilogi B4.

Izsledki χ^2 preizkusa so pokazali, da razlike niso statistično značilne, saj $p = 0,861 > 0,05$. Ne moremo trditi, da obstajajo razlike glede pogostosti izpostavljenosti ogorčenosti, neprijaznosti, grobosti, nejevoljnosti, nepotrpežljivosti in hitri jezi, med ženskami v kmečkem okolju z doseženo nižjo izobrazbo in ženskami v kmečkem okolju z doseženo višjo izobrazbo.

Podhipoteze H1.4 ne potrdimo.

Tudi na podatkih našega vzorca (Preglednica 3) ne ugotavljamo večjih razlik glede izpostavljenosti opisani obliki nasilja med kmečkimi ženskami z doseženo višjo izobrazbo in kmečkimi ženskami z doseženo nižjo izobrazbo. Delež kmečkih žensk z doseženo nižjo izobrazbo in delež kmečkih žensk z doseženo višjo izobrazbo, ki so doživele navedeno obliko

nasilja sta približno enaka (50 %). Med kmečkimi ženskami, ki niso bile izpostavljene ogorčenosti, neprijaznosti, grobosti, nejevoljnosti, nepotrpežljivosti in hitri jezi, jih izhaja nekoliko več iz skupine z doseženo nižjo izobrazbo (8 oz. 53,3 %) v primerjavi s skupino kmečkih žensk z doseženo višjo izobrazbo (7 oz. 46,7 %). Podobno kot pri prejšnji podhipotezi, je tudi pri tej potrebno opozoriti na razliko v velikosti vzorcev.

H1.5: V kmečkem okolju so ženske z nižjo izobrazbo pogosteje izpostavljene sovražnosti do ljudi, zamerljivosti, ljubosumju, zagrenjenosti in pesimizmu v primerjavi z ženskami z doseženo višjo izobrazbo.

Ob izpolnjenih pogojih za uporabo preizkusa χ^2 , smo v nadaljevanju uporabljali rezultate omenjenega testa. Celotni računalniški izpis preizkusa je na voljo v Prilogi B5.

Rezultati χ^2 preizkusa so pokazali, da razlike niso statistično značilne, saj $p = 0,658 > 0,05$. Ne moremo trditi, da obstajajo razlike glede pogostosti izpostavljenosti sovražnosti do ljudi, zamerljivosti, ljubosumju, zagrenjenosti in pesimizmu, med ženskami v kmečkem okolju z doseženo nižjo izobrazbo in ženskami v kmečkem okolju z doseženo večjo izobrazbo.

Podhipoteze H1.5 ne potrdimo.

Zapisano potrjujejo tudi podatki našega vzorca (Preglednica 3), saj ne ugotavljamo večjih razlik glede izpostavljenosti navedeni obliki nasilja med kmečkimi ženskami z doseženo višjo izobrazbo in kmečkimi ženskami z doseženo nižjo izobrazbo. Delež kmečkih žensk z doseženo nižjo izobrazbo in delež kmečkih žensk z doseženo višjo izobrazbo, ki niso doživele navedene oblike nasilja, sta približno enaka (50 %). Med kmečkimi ženskami, ki so bile izpostavljene sovražnosti do ljudi, zamerljivosti, ljubosumju, zagrenjenosti in pesimizmu, jih izhaja nekoliko več iz skupine z doseženo nižjo izobrazbo (22 oz. 53,7 %), medtem ko jih iz skupine z doseženo višjo izobrazbo izhaja 19 oz. 46,3 %. Podobno kot pri prejšnji podhipotezi, je tudi pri tej potrebno opozoriti na razliko v velikosti vzorcev.

H1.6: V kmečkem okolju so ženske z doseženo nižjo izobrazbo pogosteje izpostavljene dotikanju oz. nagovarjanju h gledanju intimnih delov telesa oz. erotičnih revij, nagovarjanju oz. siljenju v spolni odnos v primerjavi z ženskami z doseženo višjo izobrazbo.

Izveden χ^2 preizkus je pokazal, da niso izpolnjeni pogoji za uporabo χ^2 preizkusa, saj je število enot v posamezni celici manjše od 5 oz. več kot 20 % vseh pričakovanih frekvenc je manjših od 5, zato smo v nadaljevanju uporabili χ^2 preizkus z razmerjem verjetij (angl. *Likelihood Ratio*). Ta je enak izidu Kullbackovega $2\hat{I}$ preizkusa, za katerega velja, da ga lahko uporabimo tudi v primeru majhnih teoretičnih frekvenc. Celotni računalniški izpis preizkusa je na voljo v Prilogi B6.

Rezultati Kullbackovega $2\hat{I}$ preizkusa so pokazali, da razlike niso statistično značilne, saj $p = 0,660 > 0,05$. Ne moremo trditi, da obstajajo razlike, glede izpostavljenosti dotikanju oz. nagovarjanju h gledanju intimnih delov telesa oz. erotičnih revij, nagovarjanju oz. siljenju v spolni odnos, med ženskami v kmečkem okolju z doseženo nižjo izobrazbo in ženskami v kmečkem okolju z doseženo višjo izobrazbo. **Podhipoteze H1.6 ne potrdimo.**

Podatki za naš vzorec (Preglednica 3), ki pa ne morejo biti posplošeni na osnovno množico, kažejo, da tudi v našem vzorcu ni večje razlike glede izpostavljenosti opisani obliki nasilja med kmečkimi ženskami z doseženo višjo izobrazbo in kmečkimi ženskami z doseženo nižjo izobrazbo. Od 67-ih žensk, ki tej obliki nasilja niso bile izpostavljene, je 35 oz. 52,2 % takšnih z doseženo nižjo izobrazbo. Med tistimi, ki so bile izpostavljene dotikanju oz. nagovarjanju h gledanju intimnih delov telesa oz. erotičnih revij, nagovarjanju oz. siljenju v spolni odnos, je 5 takih, ki so dosegle višjo izobrazbo in so štiri takšne z doseženo nižjo izobrazbo.

H1.7: V kmečkem okolju so ženske z doseženo nižjo izobrazbo pogostejše izpostavljene samomoru, poskusu samomora in namernim samopoškodbam telesa v primerjavi z ženskami z doseženo višjo izobrazbo.

Izveden χ^2 preizkus je pokazal, da niso izpolnjeni zgoraj navedeni pogoji za uporabo χ^2 preizkusa, zato smo nadaljevali s Kullbackovim $2\hat{I}$ preizkusom. Celotni računalniški izpis preizkusa je na voljo v Prilogi B7.

Rezultati Kullbackovega $2\hat{I}$ preizkusa so pokazali, da razlike niso statistično značilne, saj $p = 0,687 > 0,05$. Ne moremo trditi, da obstajajo razlike, glede izpostavljenosti samomoru, poskusu samomora in namernim samopoškodbam telesa, med ženskami v kmečkem okolju z doseženo nižjo izobrazbo in ženskami v kmečkem okolju z doseženo višjo izobrazbo. **Podhipoteze H1.7 ne potrdimo.**

Podatki za naš vzorec (Preglednica 3) kažejo, da večina anketiranih žensk iz kmečkega okolja ni izpostavljena tej obliki nasilja (71 od skupno 76 žensk, ki so odgovorile na to vprašanje). Samomoru, poskusu samomora in namernim samopoškodbam telesa so bile izpostavljene 3 ženske z doseženo nižjo izobrazbo in 2 ženski z doseženo višjo izobrazbo.

Na podlagi preverjanja podhipotez smo ugotovili, da podhipotez H1.1–H1.7 ne moremo potrditi. V spodnji preglednici je prikaz absolutnih in relativnih frekvenc izpostavljenosti posamezni obliki nasilja v povezavi z doseženo izobrazbo ter prikaz statusa posameznih podhipotez hipoteze 1 (Preglednica 3). **Hipoteze 1 v celoti ne potrdimo.**

Preglednica 3: Izpostavljenost nasilju in izobrazba – Hipoteza 1

Izpostavljenost nasilju Oblike nasilja in izobrazba		NE		DA		SKUPAJ		Status podhipotez
		f	%	f	%	f	%	
Klofutanje, pretepanje, stiskanje, potiskanje, krutost do živali	NIŽJA	30	55,6	9	42,9	39	52,0	H1.1: Ne potrdimo
	VIŠJA	24	44,4	12	57,1	36	48,0	
Prepiranje, grožnje, kričanje, zadiranje	NIŽJA	10	50,0	29	51,8	39	51,3	H1.2: Ne potrdimo
	VIŠJA	10	50,0	27	48,2	37	48,7	
Opravljanje, uničevanje predmetov zaradi jeze, loputanje z vrati, napadi besa	NIŽJA	20	54,1	19	48,7	39	51,2	H1.3: Ne potrdimo
	VIŠJA	17	45,9	20	51,3	37	48,7	
Ogorčenost, neprijaznost, grobost, nejevoljnost, nepotrpežljivost, hitro jezo	NIŽJA	8	53,3	31	50,8	39	51,3	H1.4: Ne potrdimo
	VIŠJA	7	46,7	30	49,2	37	48,7	
Sovražnosti do ljudi, zamerljivost, ljubosumje, zagrenjenost, pesimizem	NIŽJA	17	48,6	22	53,7	39	51,3	H1.5: Ne potrdimo
	VIŠJA	18	51,4	19	46,3	37	48,7	
Dotikanje oz. nagovarjanje h gledanju intimnih delov telesa oz. erotičnih revij, nagovarjanje oz. siljenje v spolni odnos	NIŽJA	35	52,2	4	44,4	39	51,3	H1.6: Ne potrdimo
	VIŠJA	32	47,8	5	55,6	37	48,7	
Samomor, poskus samomora, namerne samopoškodbe telesa	NIŽJA	36	50,7	3	60,0	39	51,3	H1.7: Ne potrdimo
	VIŠJA	35	49,3	2	40,0	37	48,7	

4.1.2 Hipoteza 2

H2: V kmečkem okolju so starejše ženske v primerjavi z mlajšimi ženskami pogosteje izpostavljene nasilju.

S hipotezo 2 smo preverjali vpliv starosti žensk iz kmečkega okolja na pogostost izpostavljenosti nasilju v družini. Anketiranke smo razdelili v dve skupini, in sicer na osebe mlajše od 40 let (mlajše) in pa osebe starejše od 40 let (starejše). Da bi lahko potrdili ali ovrgli uvodoma zapisano hipotezo 2, bomo najprej ovrgli ali potrdili njene podhipoteze.

H2.1: V kmečkem okolju so starejše ženske v primerjavi z mlajšimi ženskami pogosteje izpostavljene klofutanju, pretepanju, stiskanju, potiskanju in krutosti do živali.

Ob izpolnjenih pogojih za uporabo preizkusa χ^2 , smo v nadaljevanju uporabljali rezultate omenjenega testa. Celotni računalniški izpis preizkusa je na voljo v Prilogi B8.

Rezultati χ^2 preizkusa so pokazali, da razlike niso statistično značilne, saj $p = 0,585 > 0,05$. Ne moremo trditi, da obstajajo razlike, glede izpostavljenosti klofutanju, pretepanju, stiskanju, potiskanju in krutosti do živali, med ženskami starejšimi od 40 let in ženskami mlajšimi od 40 let. **Podhipoteze H2.1 ne potrdimo.**

Iz podatkov našega vzorca (Preglednica 4) lahko razberemo, da obstajajo razlike glede izpostavljenosti opisani obliki nasilja med kmečkimi ženskami starimi manj kot 40 let in kmečkimi ženskami starimi več kot 40 let. Navedeni obliki nasilja je od skupno 75 žensk bilo izpostavljenih 21 žensk, od teh jih je 13 ali 61,9 % starejših od 40 let in 8 ali 38,1 % mlajših od 40 let.

H2.2: V kmečkem okolju so starejše ženske v primerjavi z mlajšimi ženskami pogosteje izpostavljene prepiranju, grožnjam, kričanju in zadiranju.

Tudi v primeru H2.2 so izpolnjeni pogoji za uporabo preizkusa χ^2 , zato smo v nadaljevanju uporabljali rezultate omenjenega testa. Celotni računalniški izpis preizkusa je na voljo v Prilogi B9.

Rezultati preizkusa χ^2 kažejo, da razlike niso statistično značilne, saj $p = 0,815 > 0,05$. Ne moremo trditi, da obstajajo razlike glede izpostavljenosti prepiranju, grožnjam, kričanju in zadiranju, med kmečkimi ženskami mlajšimi od 40 let in kmečkimi ženskami starejšimi od 40 let. **Podhipoteze H2.2 ne potrdimo.**

Ugotovitvam sledijo tudi podatki našega vzorca (Preglednica 4), saj so na vzorcu temelječe razlike glede izpostavljenosti opisani obliki nasilja med kmečkimi ženskami mlajšimi od 40 let in kmečkimi ženskami starejšimi od 40 let opazne. Navedeni obliki nasilja je od skupno 76 žensk, ki so odgovorile na to vprašanje, bilo izpostavljenih 56 žensk, od teh jih je 38 ali 67,9 % starejših od 40 let in 18 ali 32,1 % mlajših od 40 let.

H2.3: V kmečkem okolju so starejše ženske v primerjavi z mlajšimi ženskami pogosteje izpostavljene opravljanju, uničevanju predmetov zaradi jeze, loputanju z vrati in napadom besa.

Ob izpolnjenih pogojih za uporabo preizkusa χ^2 , smo v nadaljevanju uporabljali rezultate omenjenega testa. Celotni računalniški izpis preizkusa je na voljo v Prilogi B10.

Rezultati χ^2 preizkusa kažejo, da razlike niso statistično značilne, saj $p = 0,933 > 0,05$. Ne moremo trditi, da obstajajo razlike, glede izpostavljenosti opravljanju, uničevanju predmetov zaradi jeze, loputanju z vrati in napadom besa, med kmečkimi ženskami mlajšimi od 40 let in kmečkimi ženskami starejšimi od 40 let. **Podhipoteze H2.3 ne potrdimo.**

Tudi v tem primeru pa ugotovitvam sledijo podatki našega vzorca (Preglednica 4), saj so na vzorcu temelječe razlike glede izpostavljenosti opisani obliki nasilja med kmečkimi ženskami

mlajšimi od 40 let in kmečkimi ženskami starejšimi od 40 let opazne. Navedeni obliki nasilja je od skupno 76 žensk, ki so odgovorile na to vprašanje, bilo izpostavljenih 39 žensk, od teh jih je 26 ali 66,7 % starejših od 40 let in 13 ali 33,3 % mlajših od 40 let.

H2.4: V kmečkem okolju so starejše ženske v primerjavi z mlajšimi ženskami pogostejše izpostavljene ogorčenosti, neprijaznosti, grobosti, nejevoljnosti, nepotrpežljivosti in hitri jezi.

Izveden χ^2 preizkus je pokazal, da niso izpolnjeni zgoraj navedeni pogoji za uporabo χ^2 , zato smo nadaljevali s Kullbackovim $2\hat{I}$ preizkusom. Celotni računalniški izpis preizkusa je na voljo v Prilogi B11.

Rezultati Kullbackovega $2\hat{I}$ preizkusa kažejo, da razlike niso statistično značilne, saj $p = 0,968 > 0,05$. Ne moremo trditi, da obstajajo razlike, glede izpostavljenosti ogorčenosti, neprijaznosti, grobosti, nejevoljnosti, nepotrpežljivosti in hitri jezi, med kmečkimi ženskami mlajšimi od 40 let in kmečkimi ženskami starejšimi od 40 let. **Podhipoteze H2.4 ne potrdimo.**

Kot pri prejšnjih podhipotezah hipoteze 2 ugotovitvam sledijo podatki našega vzorca (Preglednica 4), saj so na vzorcu temelječe razlike glede izpostavljenosti opisani obliki nasilja med kmečkimi ženskami mlajšimi od 40 let in kmečkimi ženskami starejšimi od 40 let opazne. Navedeni obliki nasilja je od skupno 76 žensk, ki so odgovorile na to vprašanje, bilo izpostavljenih 61 žensk, od teh jih je 41 ali 67,2 % starejših od 40 let in 20 ali 32,8 % mlajših od 40 let.

H2.5: V kmečkem okolju so starejše ženske v primerjavi z mlajšimi ženskami pogostejše izpostavljene sovražnosti do ljudi, zamerljivosti, ljubosumju, zagrenjenosti in pesimizmu.

Ob izpolnjenih pogojih za uporabo preizkusa χ^2 , smo v nadaljevanju uporabljali rezultate omenjenega testa. Celotni računalniški izpis preizkusa je na voljo v Prilogi B12.

Rezultati χ^2 preizkusa kažejo, da razlike niso statistično značilne, saj $p = 0,088 > 0,05$. Ne moremo trditi, da obstajajo razlike, glede izpostavljenosti sovražnosti do ljudi, zamerljivosti, ljubosumju, zagrenjenosti in pesimizmu, med kmečkimi ženskami mlajšimi od 40 let in kmečkimi ženskami starejšimi od 40 let. **Podhipoteze H2.5 ne potrdimo.**

Tudi v tem primeru ugotavljamo, da zapisane ugotovitve veljajo za naš vzorec (Preglednica 4). Vzorec izkazuje razlike glede izpostavljenosti opisani obliki nasilja med kmečkimi ženskami mlajšimi od 40 let in kmečkimi ženskami starejšimi od 40 let. Navedeni obliki nasilja je od skupno 76 žensk, ki so odgovorile na to vprašanje, bilo izpostavljenih 41 žensk, od teh jih je 31 ali 75,6 % starejših od 40 let in 10 ali 24,4 % mlajših od 40 let.

H2.6: V kmečkem okolju so starejše ženske v primerjavi z mlajšimi ženskami pogostejše izpostavljene dotikanju oz. nagovarjanju h gledanju intimnih delov telesa oz. erotičnih revij, nagovarjanju oz. siljenju v spolni odnos.

Izveden χ^2 preizkus je pokazal, da niso izpolnjeni zgoraj navedeni pogoji za uporabo χ^2 , zato smo nadaljevali s Kullbackovim $2\hat{I}$ preizkusom. Celotni računalniški izpis preizkusa je na voljo v Prilogi B13.

Rezultati Kullbackovega $2\hat{I}$ preizkusa kažejo, da razlike niso statistično značilne, saj $p = 0,976 > 0,05$. Ne moremo trditi, da obstajajo razlike, glede izpostavljenosti dotikanju oz. nagovarjanju h gledanju intimnih delov telesa oz. erotičnih revij, nagovarjanju oz. siljenju v spolni odnos med kmečkimi ženskami mlajšimi od 40 let in kmečkimi ženskami starejšimi od 40 let. **Podhipoteze H2.6 ne potrdimo.**

Kot pri ostalih podhipotezah hipoteze 2 tudi v tem primeru ugotavljamo, da zapisane ugotovitve veljajo za naš vzorec (Preglednica 4). Vzorec izkazuje razlike glede izpostavljenosti opisani obliki nasilja med kmečkimi ženskami mlajšimi od 40 let in kmečkimi ženskami starejšimi od 40 let. Navedeni obliki nasilja je od skupno 76 žensk, ki so odgovorile na to vprašanje, bilo izpostavljenih 9 žensk, od teh jih je 6 ali 66,7% starejših od 40 let in 3 ali 33,3 % mlajših od 40 let.

H2.7: V kmečkem okolju so starejše ženske pogostejše izpostavljene samomoru, poskusu samomora in namernim samopoškodbam telesa v primerjavi z mlajšimi ženskami.

Izveden χ^2 preizkus je pokazal, da niso izpolnjeni navedeni pogoji za uporabo χ^2 , zato smo nadaljevali s Kullbackovim $2\hat{I}$ preizkusom. Celotni računalniški izpis preizkusa je na voljo v Prilogi B14.

Rezultati Kullbackovega $2\hat{I}$ preizkusa kažejo, da razlike niso statistično značilne, saj $p = 0,730 > 0,05$. Ne moremo trditi, da obstajajo razlike, glede izpostavljenosti samomoru, poskusu samomora in namernim samopoškodbam telesa, med kmečkimi ženskami mlajšimi od 40 let in kmečkimi ženskami starejšimi od 40 let. **Podhipoteze H2.7 ne potrdimo.**

Tudi v primeru hipoteze H2.7 ugotavljamo, da zapisane predpostavke veljajo za naš vzorec (Preglednica 4). Vzorec izkazuje razlike glede izpostavljenosti opisani obliki nasilja med kmečkimi ženskami mlajšimi od 40 let in kmečkimi ženskami starejšimi od 40 let. Navedeni obliki nasilja je od skupno 76 žensk, ki so odgovorile na to vprašanje, bilo izpostavljenih 5 žensk, od teh so bile 3 starejše od 40 let in 2 mlajši od 40 let.

Pri vseh primerih H.2.1–H.2.7, je potrebno, kadar primerjamo podatke med posameznima skupinama anketirank, opozoriti na razliko v velikosti vzorcev – vzorec mlajših žensk je namreč manjši, saj je v njem 25 žensk, skupina žensk starejših od 40 let pa je imela v primeru H.2.1 50 anketirank, v primerih od H.2.2–H.2.7 51 anketirank, zato navedenih deležev ne moremo enoznačno primerjati.

Preglednica 4: Izpostavljenost nasilju in starost v letih – Hipoteza 2

Izpostavljenost nasilju Oblike nasilja in starost v letih		NE		DA		SKUPAJ		Status podhipotez
		f	%	f	%	f	%	
Klofutanje, pretepanje, stiskanje, potiskanje, krutost do živali	DO 40	17	31,5	8	38,1	25	33,3	H2.1: Ne potrdimo
	40+	37	68,5	13	61,9	50	66,7	
Prepiranje, grožnje, kričanje, zadiranje	DO 40	7	35,0	18	32,1	25	32,9	H2.2: Ne potrdimo
	40+	13	65,0	38	67,9	51	67,1	
Opravljanje, uničevanje predmetov zaradi jeze, loputanje z vrati, napadi besa	DO 40	12	32,4	13	33,3	25	32,9	H2.3: Ne potrdimo
	40+	25	67,6	26	66,7	51	67,1	
Ogorčenost, neprijaznost, grobost, nejevoljnost, nepotrpežljivost, hitro jezo	DO 40	5	33,3	20	32,8	25	32,9	H2.4: Ne potrdimo
	40+	10	66,7	41	67,2	51	67,1	
Sovražnosti do ljudi, zamerljivost, ljubosumje, zagrenjenost, pesimizem	DO 40	15	42,9	10	24,4	25	32,9	H2.5: Ne potrdimo
	40+	20	57,1	31	75,6	51	67,1	
Dotikanje oz. nagovarjanje h gledanju intimnih delov telesa oz. erotičnih revij, nagovarjanje oz. siljenje v spolni odnos	DO 40	22	32,8	3	33,3	25	32,9	H2.6: Ne potrdimo
	40+	45	67,2	6	66,7	51	67,1	
Samomor, poskus samomora, namerne samopoškodbe telesa	DO 40	23	32,4	2	40,0	25	32,9	H2.7: Ne potrdimo
	40+	48	67,6	3	60,0	51	67,1	

Na podlagi preverjanja podhipotez smo ugotovili, da nobene od podhipotez (H2.1–H2.7) ne moremo potrditi. V spodnji preglednici Preglednici 4 je prikaz absolutnih in relativnih frekvenc izpostavljenosti posamezni obliki nasilja povezavi s starostjo (kmečke ženske mlajše od 40 let in kmečke ženske starejše od 40 let). V desnem stolpcu je tudi prikaz statusov posameznih podhipotez hipoteze 2. **Hipoteze 2 v celoti ne potrdimo.**

4.1.3 Hipoteza 3

H3: V kmečkem okolju manj izobražene ženske v večji meri tolerirajo nasilje nad ženskami v družini v primerjavi z ženskami z doseženo večjo izobrazbo.

S hipotezo 3 smo preverjali vpliv izobrazbe ženske iz kmečkega okolja na stopnjo tolerance nasilja nad ženskami v družini. Uvodoma smo izvedli χ^2 preizkus. Ugotovili smo, da niso

izpolnjeni pogoji za uporabo χ^2 preizkusa (več kot 20 % vseh pričakovanih frekvenc je manjših od 5), zato smo v nadaljevanju uporabili Kullbackov $2\hat{I}$ preizkus.

Rezultati (Priloga B15) Kullbackovega $2\hat{I}$ preizkusa so pokazali, da med ženskami z manjšo izobrazbo in ženskami z doseženo večjo izobrazbo ni statistično značilnih razlik ($p = 0,151 > 0,05$) glede tolerantnosti do nasilja nad ženskami v družini. Na podlagi dobljenih podatkov ne moremo trditi, da med ženskami iz kmečkega okolja z nižjo doseženo izobrazbo in ženskami iz kmečkega okolja z doseženo višjo izobrazbo obstajajo statistično značilne razlike glede tolerance nasilja nad ženskami v družini. Na podlagi teh podatkov **hipoteze (H3) ne potrdimo**.

Za naš vzorec lahko navedemo, da je 83,3 % vseh žensk, ki so nasilje nad ženskami označile kot »sprejemljivo v določenih okoliščinah«, je doseglo nižjo izobrazbo. 30 žensk ali 57,7 % vseh anketiranih, ki je izbralo odgovor »nesprejemljivo v vseh okoliščinah, vendar ne vedno tudi zakonsko kaznovano«, je doseglo višjo izobrazbo. Absolutne in relativne frekvence so prikazane v Preglednici 5.

Preglednica 5: Frekvenčna analiza tolerance nasilja glede na izobrazbo

Mnenje o nasilju nad ženskami v družini glede na izobrazbo	Nižja izobrazba		Višja izobrazba		SKUPAJ	
	f	%	f	%	f	%
Sprejemljivo v vseh okoliščinah	1	50,0	1	50,0	2	100,0
Sprejemljivo v določenih okoliščinah	5	83,3	1	16,7	6	100,0
Nesprejemljivo v vseh okoliščinah, vendar ne vedno tudi zakonsko kaznovano	22	42,3	30	57,7	52	100,0
Nesprejemljivo v vseh okoliščinah in vedno zakonsko kaznovano	9	64,3	5	5,7	14	100,0
SKUPAJ	37	50,0	37	50,0	74	100,0

4.1.4 Hipoteza 4

H4: V kmečkem okolju starejše ženske v višji meri tolerirajo nasilje nad ženskami v družini v kot mlajše ženske.

S hipotezo 4 smo preverjali vpliv starosti žensk iz kmečkega okolja na toleranco nasilja nad ženskami v družini. Uvodoma smo izvedli χ^2 preizkus (Priloga B16). Ugotovili smo, da niso izpolnjeni pogoji za uporabo χ^2 (več kot 20 % vseh pričakovanih frekvenc je manjših od 5). V nadaljevanju smo uporabili Kullbackov $2\hat{I}$ preizkus.

Rezultati (Priloga B16) Kullbackovega 2Î preizkusa so pokazali, da med starejšimi in mlajšimi ženskami ni statistično značilnih razlik ($p = 0,273 > 0,05$) glede tolerantnosti nasilja nad ženskami v družini. Na podlagi dobljenih podatkov ne moremo trditi, da med mlajšimi in starejšimi ženskami iz kmečkega okolja obstajajo statistično značilne razlike glede tolerance nasilja nad ženskami v družini. Na podlagi teh podatkov **hipoteze (H4) ne potrdimo**.

Podatki našega vzorca kažejo, da je 40,4 % žensk, ki so izbrale odgovor »nesprejemljivo v vseh okoliščinah, vendar ne vedno tudi zakonsko kaznovano«, mlajših od 40 let, medtem ko je na drugi strani ta odgovor navedlo 59,6 % oz. 31 žensk starejših od 40 let. Razmerje je še izrazitejše pri trditvi »nesprejemljivo v vseh okoliščinah in vedno zakonsko kaznovano«, saj je le 14,3 % vseh žensk, ki so izbrale ta odgovor, mlajših od 40 let. Absolutne in relativne frekvenice so prikazane v Preglednici 6.

Preglednica 6: Frekvenčna analiza tolerance nasilja glede na starost

Mnenje o nasilju nad ženskami v družini glede / starost	40 let in manj		Več kot 40 let		SKUPAJ	
	f	%	f	%	f	%
Sprejemljivo v vseh okoliščinah	1	50,0	1	50,0	2	100,0
Sprejemljivo v določenih okoliščinah	2	33,3	4	66,7	6	100,0
Nesprejemljivo v vseh okoliščinah, vendar ne vedno tudi zakonsko kaznovano	21	40,4	31	59,6	52	100,0
Nesprejemljivo v vseh okoliščinah in vedno zakonsko kaznovano	2	14,3	12	85,7	14	100,0
SKUPAJ	26	35,1	48	64,9	74	100,0

5 RAZPRAVA IN SKLEPI

5.1 RAZPRAVA

Razprava in ugotovitve v tem poglavju se nanašajo na raziskovalni vzorec, saj se je med postopkom analize izkazalo, da je bil uporabljen vzorec premajhen za posploševanje pridobljenih rezultatov. Potrebno je opozoriti tudi na razliko v velikosti vzorcev, kar je posebej pomembno pri primerjavi podatkov za podhipoteze pri hipotezi 2 – vzorec mlajših žensk je namreč bistveno manjši, od vzorca starejših od 40 let, zato navedenih deležev ne moremo enoznačno primerjati.

Pri hipotezi H1 smo raziskovali vpliv dosežene izobrazbe na izpostavljenost različnim oblikam nasilja. Večina anketiranih žensk iz kmečkega okolja klofutanju, pretepanju, stiskanju, potiskanju in krutosti do živali ni izpostavljena, saj jih je kar 72,0 % vprašanih, ne glede na izobrazbo, navedlo, da tej obliki nasilja niso izpostavljene (Priloga B1). Nekoliko drugačen rezultat smo dobili pri vprašanju, ki se nanaša na izpostavljenost prepiranju, grožnjam, kričanju in zadiranju, saj je kar 73,7 % vseh anketirank navedlo, da je tej obliki nasilja bilo izpostavljenih. Po izobrazbi se anketiranke v tem primeru ne razlikujejo bistveno, saj je tak odgovor podalo 74,4 % manj izobraženih in 73,0 % bolj izobraženih (Priloga B2). Glede izpostavljenosti opravljanju, uničevanju predmetov zaradi jeze, loputanju z vrati in napadom besa so izkušnje med obema skupinama podobne. 51,3 % anketirank, ki so izpostavljene navedeni obliki nasilja, izhaja iz skupine z višjo izobrazbo. 54,1 % anketirank, ki niso bile izpostavljene navedeni obliki nasilja, izhaja iz skupine z nižjo izobrazbo (Priloga B3).

Anketiranke so v velikem deležu (80,3 %) potrdile izpostavljenost ogorčenosti, neprijaznosti, grobosti, nejevoljnosti, nepotrpežljivosti in hitri jezi, vendar pa se pri odgovorih niso bistveno razlikovale glede na izobrazbo, saj je tak odgovor podalo 79,5 % nižje izobraženih in pa 81,1 % višje izobraženih (Priloga B4). Pri vprašanju glede izpostavljenosti sovražnosti do ljudi, zamerljivosti, ljubosumju, zagrenjenosti in pesimizmu so odgovori anketiranih kmečkih žensk deljeni – 46,1 % vseh anketirank ni izpostavljenih navedeni obliki nasilja, medtem ko jih je 53,9 % izpostavljenih, pri čemer pa se odgovori po izobrazbi ne razlikujejo bistveno (Priloga B5). Anketiranke so v velikem deležu (88,2 %) zanikale trditev, da bi bile izpostavljene dotikanju oz. nagovarjanju h gledanju intimnih delov telesa oz. erotičnih revij, nagovarjanju oz. siljenju v spolni odnos. Glede na izobrazbo je med njimi nekoliko več nižje izobraženih (89,7 %), medtem ko je višje izobraženih 86,5 % (Priloga B6). Anketirane ženske iz kmečkega okolja so v največji meri izrazile nestrinjanje z izpostavljenostjo samomoru, poskusu samomora in namernim samopoškodbam telesa, saj so v 93,4 % zavrnile izpostavljenost tej obliki nasilja. Nižje izobražene so izrazile neizpostavljenost v manjši meri

(92,3 %) v primerjavi z višje izobraženimi (94,6 %). Podrobni podatki so na voljo v Prilogi B7.

Podobno kot pri hipotezi H1 smo pri hipotezi H2 raziskovali vpliv starosti na izpostavljenost zgoraj navedenim oblikam nasilja. Neizpostavljenost klofutanju, pretepanju, stiskanju, potiskanju in krutosti do živali je navedlo 68,0 % anketiranih kmečkih žensk mlajših od 40 let, medtem ko je na drugi strani neizpostavljenost navedlo 74,0 % žensk starejših od 40 let (Priloga B8). Glede na starost je izpostavljenost prepiranju, grožnjam, kričanju in zadiranju navedlo 72,0 % žensk mlajših od 40 let in pa 74,5 % žensk starejših od 40 let (Priloga B9), kar smo glede na postavljeno hipotezo in teoretično analizo tudi pričakovali. Opravljanju, uničevanju predmetov zaradi jeze, loputanju z vrati in napadom besa je bilo izpostavljenih 33,3 % anketiranih žensk iz kmečkega okolja mlajših od 40 let, 66,7 % pa je bilo izpostavljenih žensk, ki so stare 40 ali več let (Priloga B10). O izpostavljenosti ogorčenosti, neprijaznosti, grobosti, nejevoljnosti, nepotrpežljivosti in hitri jezi v povezavi s starostjo anketirank, ne moremo za naš vzorec podati enoznačnega sklepa. Izpostavljenost tej obliki nasilja je navedlo tako 80,0 % anketirank starih manj kot 40 let ter tudi enak delež žensk v skupini starejših od 40 let (Priloga B11).

Glede na starost, je iz starostne skupine mlajših od 40 let, 40,0 % anketirank takih, ki so bile izpostavljene sovražnosti do ljudi, zamerljivosti, ljubosumju, zagrenjenosti in pesimizmu in pa 60,8 % anketirank starih 40 let in več (Priloga B12). V tem primeru je vzorec potrdil našo domnevo, da se starejše ženske v primerjavi z mlajšimi pogosteje izpostavljene tej obliki nasilja. Glede na starost se anketiranke ne razlikujejo bistveno glede na izpostavljenost dotikanju oz. nagovarjanju h gledanju intimnih delov telesa oz. erotičnih revij, nagovarjanju oz. siljenju v spolni odnos. Večina anketiranih tej obliki nasilja ni izpostavljena, med njimi pa je 88,0 % vseh iz skupine mlajših od 40 let in 88,2 % vseh pa iz skupine starejših od 40 let (Priloga B13). Podobno majhna razlika med starostnima skupinama se je pokazala tudi pri ugotavljanju izpostavljenosti samomoru, poskusu samomora in namernim samopoškodbam telesa – tej obliki nasilja ni izpostavljenih 92,0 % vseh anketirank iz starostne skupine mlajših od 40 let in pa 94,1 % vseh anketirank iz starostne skupine starejših od 40 let (Priloga B14).

S hipotezo H3 smo ugotavljali toleranco do nasilja nad ženskami v družini v povezavi z doseženo izobrazbo. Rezultat raziskave je pokazal, da so se odgovori anketiranih žensk iz kmečkega okolja z nižjo in višjo izobrazbo skoncentrirali ob trditvi »Nesprejemljivo v vseh okoliščinah, vendar ne vedno tudi zakonsko kaznovano«. Anketirane kmečke ženske torej v večini ne tolerirajo nasilja, vendar pa ga ne povezujejo vedno z zakonskim kaznovanjem povzročiteljev. Izračunana srednja vrednost odgovorov za anketirane kmečke ženske z nižjo in višjo izobrazbo je enaka, in sicer 3,05.

Tudi s hipotezo H4 smo ugotavljali toleranco do nasilja nad ženskami v družini, in sicer glede na starost. To smo ugotavljali na podlagi primerjave srednjih vrednosti obeh skupin anketirank. Izračunana srednja vrednost odgovorov našega vzorca nam pove, da so ženske stare več kot 40 let dosegle srednjo vrednost odgovorov 3,12, medtem ko so ženske mlajše od 40 let dosegle srednjo vrednost odgovorov 2,91. Za naš vzorec je torej značilno, da ženske mlajše od 40 let v povprečju v večji meri tolerirajo nasilje v primerjavi z ženskami starejšimi od 40 let.

5.2 SKLEPI

Na podlagi opravljene analize zaključujemo, da so ženske iz kmečkega okolja v našem vzorcu izpostavljene nasilju. V največji meri so izpostavljene ogorčenosti, neprijaznosti, grobosti, nejevoljnosti, nepotrpežljivosti in hitri jezi. Velik delež anketiranih žensk iz kmečkega okolja navaja tudi izpostavljenost nasilju, ki ga lahko opišemo kot prepiranje, grožnje, kričanje in zadiranje. Ugotovili smo tudi, da so anketirane kmečke ženske v bistveno manjšem obsegu kot zgoraj navedenim oblikam nasilja, izpostavljene samomoru, poskusu samomora in namernim samopoškodbam telesa in pa dotikanju oz. nagovarjanju h gledanju intimnih delov telesa oz. erotičnih revij, nagovarjanju oz. siljenju v spolni odnos oz. t. i. spolnemu nasilju. Glede na izobrazbo in starost se nižje in višje izobražene kmečke ženske in pa mlajše in starejše od 40 let v odgovorih ne razlikujejo bistveno. Največjo razliko v odgovorih glede na izobrazbo smo ugotovili pri izpostavljenosti klofutanju, pretepanju, stiskanju, potiskanju in krutosti do živali. Tej obliki nasilja je v našem vzorcu izpostavljenih 23,1 % vseh z nižjo izobrazbo in pa 33,3 % vseh z višjo izobrazbo. Glede na starost smo največjo razliko v odgovorih našega vzorca ugotovili pri izpostavljenosti sovražnosti do ljudi, zamerljivosti, ljubosumju, zagrenjenosti in pesimizmu. 40 % vseh mlajših od 40 let ali manj je izpostavljenih tej obliki nasilja, medtem ko je na drugi strani 60,8 % vseh, starejših od 40 let, izpostavljenih navedeni obliki nasilja.

Največja težava naše raziskave tako ostaja premajhen vzorec, vendar pa lahko nedvoumno trdimo, da je nasilje nad ženskami prisotno tudi v kmečkem okolju. Ugotavljamo, da so v kmečkem okolju razprave o nasilju omejene, kar se v nekaterih primerih lahko odraža tudi v odgovorih na vprašalnik. Za ženske v kmečkem okolju je tako pomembno predvsem ozaveščanje, ki se lahko npr. izvaja preko kolektivov kmečkih žena, zadrug, osebnih zdravnikov oz. drugih služb, ki delujejo neposredno s prebivalkami podeželja. Nalogo zaključujemo s podobnimi ugotovitvami kot nekateri drugi avtorji (Černič Istenič in Knežević, 2003: 133–134), in sicer se zavzemamo za ničelno toleranco do nasilja, izpostavljamo potrebo po dodatnih raziskavah in vodenju statističnih podatkov o nasilju, ozaveščanju ter o izdelavi programa za rehabilitacijo žrtev in storilcev. Nasilje (nad ženskami) v družini bistveno zmanjšuje kakovost življenja in prav je, da naredimo vse za minimaliziranje tega problema.

6 POVZETEK

Pričajoča naloga obravnava področje nasilja nad ženskami in sicer izkušnje in stališča kmečkih žena. V uvodnem, teoretskem delu, analiziramo položaj žensk v družbi ter predstavljamo posebnosti, ki označujejo ženske v ruralnem, kmečkem okolju. Položaj žensk se je z leti bistveno spremenil, vendar pa se v številnih primerih še kaže starodobno razumevanje vloge in položaja ženske, ki se podreja moškemu spolu. Čeprav številni avtorji navajajo, da je pojem diskriminacije po nekaterih pogledih v postmodernej družbi zastarel, se še vedno srečujemo s številnimi prikritimi oblikami diskriminacije, ki omejujejo razvoj in vlogo žensk v sodobni družbi. Poseben primer žensk v družbi so kmečke ženske, ki tradicionalno skrbijo predvsem za opravljanje gospodinskih in kmetijskih del, so manj izobražene in za svoje delo ne prejmejo plačila. Kmetije, na katerih delajo, so v večini v lasti moža, brata ali očeta in so na tak način ženske vsaj posredno podrejene moškim.

Naloga v nadaljevanju analizira nasilje nad ženskami, kjer podajamo različne poglede na obravnavano problematiko. Pojasnujemo vlogo moškega in ženske v obdobju od otroštva pa do zrelih let, nato pa predstavimo še oblike nasilja, med katerimi kot najpogostejše opredelimo psihično ali duševno nasilje, fizično nasilje, ekonomsko nasilje in pa spolno nasilje. Naloga v teoretičnem delu predstavlja tudi nekatere dosedanje raziskave o nasilju nad ženskami in pa pregled stanja reševanja in preprečevanja nasilja v Sloveniji. Teoretski del zaključujemo s predstavitevjo nasilja nad ženskami v kmečkem okolju, saj je to zaradi specifičnega okolja v nekaterih pogledih drugačno od tistega v urbanem okolju.

V empiričnem delu je uporabljena deskriptivna in kavzalno-eksperimentalna metoda empiričnega raziskovanja. Cilj naloge, je na podlagi zbranih odgovorov žensk iz kmečkega okolja in rezultatov raziskave, podati oceno stanja izpostavljenosti nasilju v družini, ob tem pa upoštevati dejavnike izobrazbe in starosti ter oblik nasilja, ki so po oceni žensk iz kmečkega okolja, najpogostejše prisotne v vsakdanjem življenju. Zastavili smo si dve osrednji raziskovalni vprašanji in iz njiju izhajajoče štiri raziskovalne hipoteze, ki smo jih preverjali v empiričnem delu.

Za naš vzorec je značilno, da so kmečke ženske v največji meri izpostavljene ogorčenosti, neprijaznosti, grobosti, nejevoljnosti, nepotrpežljivosti in hitri jezi, pri čemer ne ugotavljamo bistvenih razlik glede na izobrazbo in starost. Toleranca do nasilja se glede na izobrazbo žensk v našem vzorcu ne razlikuje, ugotovili pa smo, da mlajše ženske v našem vzorcu v primerjavi s starejšimi kmečkimi ženami v večji meri tolerirajo nasilje.

7 VIRI

- Aničić K., Bezenšek L. O., Cvetezar I. Š. 2007. Na poti iz nasilja: prakse dela proti nasilju nad ženskami. Ljubljana, Društvo SOS telefon za ženske in otroke – žrtve nasilja: 214 str.
- Bašič K. 2001. Nasilje v družini – nasilje nad žensko kot varnostni problem. V: Dnevi varstvoslovja. Pagon M. (ur.). Ljubljana, Visoka policijsko-varnostna šola: 187–197
- Božac Deležan L. 1999. Ko je najnevarnejša institucija zakon, najnevarnejši prostor dom, najnevarnejša oseba partner. V: Dosje: Nasilje nad ženskami. Kozmik V., Dobnikar M. (ur.). Ljubljana, Urad vlade Republike Slovenije za žensko politiko: 11–15
- Černič Istenič M., Kneževič D. 2003. Nasilje nad ženskami ali kako doseči ničelno toleranco. Ljubljana, Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve RS. http://www.mdds.gov.si/fileadmin/mdds.gov.si/pageuploads/dokumenti__pdf/nasilje_nad_zenskami_nicelna_toleranca.pdf (10. jul. 2011)
- Černič Istenič M. 2003. »Nasilje nad ženskami v podeželskem in kmečkem okolju«. Ljubljana, Biotehniška fakulteta (osebni vir, avgust 2011)
- Destovnik I. 2002. Moč šibkih: ženske v času kmečkega gospodarjenja. Celovec, Drava: 240 str.
- Društvo za nenasilno komunikacijo 2004. Nacionalni načrt dela proti nasilju nad ženskami. Ljubljana. <http://www.drustvo-dnk.si/images/stories/dokumenti/nacionalninacrt.doc> (1. avg. 2011)
- EVAW (The Elimination of Violence Against Women) Cluster 2011. The UN Secretary-General's database on violence against women. <http://webapps01.un.org/vawdatabase/searchDetail.action?measureId=21763&baseHREF=country&baseHREFId=661> (22. nov. 2011)
- Fajon T. 2010. Nasilje nad ženskami – do kdaj še? <http://www.evropske-razprave.si/forum/38/125.html> (15. jun. 2011)
- Forsdick Martz D. J., Bryson Sarauer D. 2000. Domestic violence and the experiences of rural women in east central Saskatchewan. Muenster: Centre for Rural Studies and Enrichment, St. Peter's College: 33 str. Dostopno tudi na: <http://www.pwhce.ca/pdf/domestic-viol.pdf> (16. avg. 2011)
- Hornosty J., Doherty D. 2002. Responding to wife abuse in farm and rural communities. <http://www.uregina.ca/sipp/documents/pdf/Regina%20revised%202002.pdf> (19. avg. 2011)

- Jogan M. 2001. Seksistični predsodki o ženskah kot sredstvo (prikritega) duhovnega nasilja. *Socialni izziv*, 7, 14: 6–9
- Kavčič T., Fekonja Peklaj U. 2004. Čustveni razvoj v zgodnjem otroštvu. V: *Razvojna psihologija*. Marjanovič Umek L., Zupančič M. (ur.). Ljubljana, Znanstvenoraziskovalni inštitut Filozofske fakultete: 334–349
- Kladnik D. 1999. *Leksikon geografije podeželja*. Ljubljana: Inštitut za geografijo: 318 str.
- Leskošek V., Urek M., Zaviršek D. 2010. Nacionalna raziskava o nasilju v zasebni sferi in v partnerskih odnosih (končno poročilo 1. faze raziskovalnega projekta). Ljubljana: Inštitut za kriminologijo.
<http://www.arhiv.uem.gov.si/fileadmin/uem.gov.si/pageuploads/NasiljeRaziskava2010.pdf>
(22. avg. 2011)
- Logan T. K., Welker R., Leukefeld C. 2001. Rural, urban influenced, and urban differences among domestic violence arrestees. *Journal of Interpersonal Violence*, 16, 3: 266–283
- Nenezić M. 2009. *Strategije omejevanja nasilja nad ženskami* (magistrsko delo). Maribor: Fakulteta za varnostne vede.
<http://dkum.uni-mb.si/Dokument.php?id=8057> (17. apr. 2011)
- Rožman I., Knežević Hočevar D. 2005. Tiskani mediji o nasilju nad ženskami v družini. *Socialno delo*, 44, 3: 187–193
- Sagadin J. 2003. *Statistične metode za pedagoge*. Maribor, Obzorja: 470 str.
- Svetin I. 2010. *Kmečke ženske v Sloveniji 2010*. Statistični urad Republike Slovenije.
http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=3479 (27. avg. 2011)
- Veselič Š. 2008. Strokovni posvet: Diskriminacija in nasilje zaradi osebne okoliščine; spol, spolna usmerjenost.
<http://www.drustvo-sos.si/> (27. avg. 2011)
- Websdale N. 1998. *Rural women and the justice system: an ethnography*. London, Thousand Oaks: 262 str.
- Zabukovec K. 1999. Roka, ki včasih udari in včasih boža. V: *Dosje: Nasilje nad ženskami*. Kozmik V., Dobnikar M. (ur.). Ljubljana, Urad vlade Republike Slovenije za žensko politiko: 24–32

Zaviršek D. 1994. Ženske in duševno zdravje: o novih kulturah skrbi. Ljubljana, Visoka šola za socialno delo: 333 str.

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem mentorici prof. dr. Majdi Černič Istenič za ves naklonjeni čas, vso pomoč, napotke in strokovne nasvete pri pisanju diplomskega dela.

Iskreno se zahvaljujem tudi prof. dr. Andreju Udovču za pregled in strokovne nasvete pri izdelavi diplomskega dela.

Moja zahvala velja tudi staršem in bratu, ki so mi v študijskih letih stali ob strani in mi vsestransko pomagali.

Zahvalila pa bi se rada še vsem ostalim, ki so mi kakorkoli pomagali pri nastajanju diplomskega dela.

PRILOGA A**Vprašalnik**

NAVODILO: Prosimo vas, da pazljivo preberete vprašanja in trditve ter obkrožite znak ☐ samo pri tistem odgovoru, ki najbolj ustreza vašemu prepričanju ali izkušnji. Pri vprašanjih, kjer je možno podati več odgovorov (obkrožiti več znakov ☐) , je to posebej navedeno. Če se zmotite oz. želite spremeniti odgovor, napačno obkrožen znak ☐ prečrtajte in obkrožite pravega. V zadnji stolpec ne vpisujte ničesar.

Kraj bivanja:	vpišite kraj: ...	0VK 0 1
Starost:	vpišite starost: ...	0ST
Skupno število članov v vašem gospodinjstvu:	vpišite število: ...	0SCG
V gospodinjstvu živim skupaj z naslednjimi člani (obkrožite vse člane v vašem skupnem gospodinjstvu):	☐ mati ☐ oče ☐ mačeha ☐ očim ☐ sestra ☐ polsestra ☐ brat ☐ polbrat ☐ teta ☐ stric ☐ stari oče ☐ stara mama ☐ drugi sorodniki ☐ otroci ☐ partner ☐ tašča ☐ tast ☐ nečak ☐ nečakinja ☐ sinov/hčerin partner ☐ vnuki ☐ posvojenec ☐ rejenc ☐ nesorodniki	0MDS
Število vaših otrok:	vpišite število: ...	0SO
Starost najstarejšega otroka:	vpišite starost: ...	0STLET
Starost najmlajšega otroka:	vpišite starost: ...	0MLLET
Zakonski stan:	☐ samska ☐ poročena ☐ vdova ☐ razvezana	0ZS
Koliko časa traja vaša sedanja zakonska/partnerska zveza?:	vpišite število let: ... ☐ nimam moža/partnerja	0ZALET
Vaša formalno priznana raven izobrazbe:	☐ nedokončana osnovna šola ☐ osnovna šola ☐ poklicna šola ☐ srednja šola ☐ višja, visoka šola ali več	0IANK
Vaša sedanja zaposlitev:	☐ nezaposlena ☐ zaposlena ☐ na šolanju ☐ upokojena	0ZANK
Vpišite vrsto vaše sedanje zaposlitve (poklic):	☐ ☐ nezaposlena/upokojena	0POKANKI
Vpišite vrsto vaše zaposlitve (poklic) preden ste začeli živeti s sedanjim partnerjem:	☐ ☐ nezaposlena/upokojena	0POKANKII
Formalno priznana raven izobrazbe vašega sedanjega moža/partnerja:	☐ nedokončana osnovna šola ☐ osnovna šola ☐ poklicna šola ☐ srednja šola ☐ višja, visoka šola ali več ☐ nimam moža/partnerja	0IPAR
Sedanja zaposlitev vašega sedanjega moža/partnerja:	☐ nezaposlen ☐ zaposlen ☐ na šolanju ☐ upokojen ☐ nimam moža/partnerja	0ZPAR
Vpišite vrsto sedanje zaposlitve (poklic) vašega sedanjega moža/partnerja:	☐ ☐ nezaposlen/upokojen ☐ nimam moža/partnerja	0POKPARI
Kako bi ocenili finančni položaj vaše družine?	☐ zelo slab ☐ slab ☐ povprečen ☐ dober ☐ zelo dober	0FP 0 1 2 3 4
Kdo vse odloča o prihodkih in odhodkih v družinskem proračunu (v primeru, da jih je več, obkrožite vse)?:	☐ jaz ☐ mati ☐ oče ☐ mačeha ☐ očim ☐ sestra ☐ polsestra ☐ brat ☐ polbrat ☐ teta ☐ stric ☐ stari oče ☐ stara mama ☐ drugi sorodniki ☐ otroci ☐ partner ☐ tašča ☐ tast ☐ nečak ☐ nečakinja ☐ sinov/hčerin partner ☐ vnuki ☐ posvojenec ☐ rejenc ☐ nesorodniki	0DRUPRO

Ali ima vaše gospodinjstvo kmečko gospodarstvo?:	☐ da ☐ ne	0KME
Kako velika je vaša kmetija (vpišite število hektarjev)?:	☐ njive, travniki:..... ☐ pašniki, senožeti:..... ☐ gozd:..... ☐ sadovnjaki:..... ☐ vinogradi:.....	0VELKME
S čim se <u>pretežno</u> ukvarjate na vaši kmetiji (obrožite samo en odgovor)?:	☐ živinorejo ☐ poljedelstvom ☐ vinogradništvom ☐ drugo (vpišite kaj):.....	0OBLKME
Kdo je lastnik kmetije (v primeru, da jih je več, obkrožite vse)?:	☐ jaz ☐ mož/partner ☐ oče ☐ tast ☐ mati ☐ tašča ☐ moževi/partnerjevi sorodniki ☐ moji sorodniki ☐ nekdo drug (vpišite kdo):.....	0LASKME
Kakšen je vaš položaj na kmetiji?:	☐ vodim kmetijo drugi pa mi pomagajo pri delu ☐ sem partnerka (možu, očetu,...) pri vodenju in delu na kmetiji ☐ pomagam pri delu, vendar ne vodim kmetije ☐ na kmetiji delam le včasih, večinoma gospodinjim ☐ na kmetiji ne delam, le gospodinjim ☐ drugo (vpišite kaj):.....	0POLKME

1. Spodnje trditve opisujejo različne družinske situacije. Zanima nas, kako pogoste so v vaši družini. Prosimo vas, da vsako trditev ocenite na štiristopenjski lestvici tako, da pred ustreznim opisom obkrožite znak ☐ .				
Vznemirjajo me skrbi mojega partnerja.	☐ skoraj nikoli ☐ skoraj vedno	☐ včasih	☐ pogosto	1KO 0 1 2 3
V družini ne oprostimo nekomu, ki je uničil dragocen predmet.	☐ skoraj nikoli ☐ skoraj vedno	☐ včasih	☐ pogosto	1ČE 3 2 1 0
Družinski člani pri svojih odločitvah upoštevajo moje mnenje.	☐ skoraj nikoli ☐ skoraj vedno	☐ včasih	☐ pogosto	1FL 0 1 2 3
Če je vedenje družinskega člana nenavadno, ga ne sprašujemo, kaj je narobe z njim.	☐ skoraj nikoli ☐ skoraj vedno	☐ včasih	☐ pogosto	1KO 3 2 1 0
V družini radi preizkušamo novosti.	☐ skoraj nikoli ☐ skoraj vedno	☐ včasih	☐ pogosto	1FL 0 1 2 3
Družinski člani presenetimo nekoga z malim darilom.	☐ skoraj nikoli ☐ skoraj vedno	☐ včasih	☐ pogosto	1ČE 0 1 2 3
V težavah si v družini pomagamo med seboj.	☐ skoraj nikoli ☐ skoraj vedno	☐ včasih	☐ pogosto	1KO 0 1 2 3
V družini se spontano objemamo in poljubljamo med seboj.	☐ skoraj nikoli ☐ skoraj vedno	☐ včasih	☐ pogosto	1ČE 0 1 2 3
Člani družine preživljamo prosti čas skupaj.	☐ skoraj nikoli ☐ skoraj vedno	☐ včasih	☐ pogosto	1KO 0 1 2 3
Planiranje prostočasnih aktivnosti je težavno zaradi nerazumevanja med družinskimi člani.	☐ skoraj nikoli	☐ včasih	☐ pogosto	1FL 3 2 1 0

	☐ skoraj vedno				
Članom družine ne pripovedujem o svoji sreči oz. nesreči.	☐ skoraj nikoli ☐ skoraj vedno	☐ včasih	☐ pogosto		1ČE 3 2 1 0
Partner nadzira moje odsotnosti od doma.	☐ skoraj nikoli ☐ skoraj vedno	☐ včasih	☐ pogosto		1KO 0 1 2 3
Če naredim kaj narobe, mi partner pojasni, zakaj je moje ravnanje napačno.	☐ skoraj nikoli ☐ skoraj vedno	☐ včasih	☐ pogosto		1FL 0 1 2 3
Nekateri člani družine izražajo žalost ob smrti hišnega ljubljence (psa, mačke, ptiča ...).	☐ skoraj nikoli ☐ skoraj vedno	☐ včasih	☐ pogosto		1ČE 0 1 2 3
S člani družine se ne razumem.	☐ skoraj nikoli ☐ skoraj vedno	☐ včasih	☐ pogosto		1KO 3 2 1 0
Partner mi ne daje priložnosti, da se odločim po svoje.	☐ skoraj nikoli ☐ skoraj vedno	☐ včasih	☐ pogosto		1FL 3 2 1 0
Člani družine izražamo nezadovoljstvo z vedenjem neke osebe.	☐ skoraj nikoli ☐ skoraj vedno	☐ včasih	☐ pogosto		1ČE 0 1 2 3
Partner pomaga pri gospodinjskih delih.	☐ skoraj nikoli ☐ skoraj vedno	☐ včasih	☐ pogosto		1FL 0 1 2 3
S partnerjem skupaj obiskujeva sorodnike, prijatelje in različne prireditve.	☐ skoraj nikoli ☐ skoraj vedno	☐ včasih	☐ pogosto		1KO 0 1 2 3
Člani moje družine odklanjajo moje prijatelje in znance.	☐ skoraj nikoli ☐ skoraj vedno	☐ včasih	☐ pogosto	☐	1FL 3 2 1 0
Partner me pohvali za dobro opravljeno delo.	☐ skoraj nikoli ☐ skoraj vedno	☐ včasih	☐ pogosto	☐	1ČE 0 1 2 3

2. Kako bi ocenili svoj odnos z nekaterimi družinskimi člani?

V glavnem je moj odnos z otroci:	☐ zelo dober ☐ dober ☐ povprečen ☐ slab ☐ zelo slab	2OO 5 4 3 2 1
V glavnem je moj odnos z mojimi starši:	☐ zelo dober ☐ dober ☐ povprečen ☐ slab ☐ zelo slab	2OM 5 4 3 2 1
V glavnem je odnos z možem/partnerjem:	☐ zelo dober ☐ dober ☐ povprečen ☐ slab ☐ zelo slab	2OS 5 4 3 2 1
V glavnem je odnos z moževimi/partnerjevimi starši:	☐ zelo dober ☐ dober ☐ povprečen ☐ slab ☐ zelo slab	2OSP 5 4 3 2 1

3. Ali ste že slišali oziroma brali o nasilju nad ženskami v družini? (možnih več odgovorov)	
☐ ne, nikoli ☐ da, na TV ☐ da, v časopisih in revijah ☐ da, v kinu ☐ da, na internetu ☐ da, v knjigah ☐ da, od mojih prijateljev ☐ da, v šoli ☐ da, v družinskem krogu ☐ da, neke drugje ☐ ne vem	3SBN

4. Kaj menite, kakšna je pogostost nasilja v družini nad ženskami v Sloveniji?	
☐ ne vem ☐ ni pogosto ☐ redko ☐ srednje pogosto ☐ pogosto ☐ zelo pogosto	4PN 0 1 2 3 4 5

5. Ali menite, da je nasilje nad ženskami v družini:	
☐ nesprejemljivo v vseh okoliščinah in vedno zakonsko kaznovano ☐ nesprejemljivo v vseh okoliščinah, vendar ne vedno tudi zakonsko kaznovano ☐ sprejemljivo v določenih okoliščinah ☐ sprejemljivo v vseh okoliščinah	5SN3 2 1 0

6. Kaj menite, v kolikšni meri bi naštetá dejanja oz. vedenje družinskih članov lahko predstavljala določeno obliko nasilja nad ženskami?	
Pretepanje, klofutanje, stresanje, močni stiski rok in ramen: ☐ skoraj nikoli ☐ včasih ☐ pogosto ☐ skoraj vedno	6TN 0 1 2 3
Vpitje, zmerjanje, preklinjanje in grožnje: ☐ skoraj nikoli ☐ včasih ☐ pogosto ☐ skoraj vedno	6VN 0 1 2 3
Kujanje, odpovedovanje ljubezni, negovorjenje, poniževanje in žalitve: ☐ skoraj nikoli ☐ včasih ☐ pogosto ☐ skoraj vedno	6ČN 0 1 2 3
Siljenje v spolni odnos, posilstvo, siljenje h gledanju intimnih delov telesa oz. erotičnih revij in filmov: ☐ skoraj nikoli ☐ včasih ☐ pogosto ☐ skoraj vedno	6SN 0 1 2 3
Biti priča nasilnemu vedenju družinskih članov nad drugimi člani družine, drugimi ljudmi, živalmi in predmeti: ☐ skoraj nikoli ☐ včasih ☐ pogosto ☐ skoraj vedno	6PN 0 1 2 3
Videti pri družinskih članih samomor, poskus samomora, namerne samopoškodbe telesa: ☐ skoraj nikoli ☐ včasih ☐ pogosto ☐ skoraj vedno	6PS 0 1 2 3

7. Kaj menite, kako pogosto so lahko naštet dejavniki, razlog za nasilje nad ženskami v družini?				
alkohol:	☐ skoraj nikoli ☐ skoraj vedno	☐ včasih	☐ pogosto	7AL 0 1 2 3
nezaposlenost:	☐ skoraj nikoli ☐ skoraj vedno	☐ včasih	☐ pogosto	7NZ 0 1 2 3
revščina, pomanjkanje denarja:	☐ skoraj nikoli ☐ skoraj vedno	☐ včasih	☐ pogosto	7PD 0 1 2 3
nizka izobrazba:	☐ skoraj nikoli ☐ skoraj vedno	☐ včasih	☐ pogosto	7SI 0 1 2 3
nasilnež je bil sam žrtev nasilja v otroštvu:	☐ skoraj nikoli ☐ skoraj vedno	☐ včasih	☐ pogosto	7ŽO 0 1 2 3
dedna nagnjenost k nasilnemu vedenju:	☐ skoraj nikoli ☐ skoraj vedno	☐ včasih	☐ pogosto	7DV 0 1 2 3
mediji:	☐ skoraj nikoli ☐ skoraj vedno	☐ včasih	☐ pogosto	7ME 0 1 2 3
vedenje ženske:	☐ skoraj nikoli ☐ skoraj vedno	☐ včasih	☐ pogosto	7VŽ 0 1 2 3
versko prepričanje:	☐ skoraj nikoli ☐ skoraj vedno	☐ včasih	☐ pogosto	7VP 0 1 2 3
nerazumevanje med člani družine:	☐ skoraj nikoli ☐ skoraj vedno	☐ včasih	☐ pogosto	7ND 0 1 2 3
duševne bolezni:	☐ skoraj nikoli ☐ skoraj vedno	☐ včasih	☐ pogosto	7DB 0 1 2 3
vsakodnevni pritiski širšega okolja:	☐ skoraj nikoli ☐ skoraj vedno	☐ včasih	☐ pogosto	7SO 0 1 2 3

8. Kadar je ženska žrtev nasilja v družini, kdo bi lahko bil po vašem mnenju verjetni povzročitelj?				
njen oče:	☐ skoraj nikoli ☐ skoraj vedno	☐ včasih	☐ pogosto	8OČ 0 1 2 3
njena mati:	☐ skoraj nikoli ☐ skoraj vedno	☐ včasih	☐ pogosto	8OM 0 1 2 3
njen otrok:	☐ skoraj nikoli ☐ skoraj vedno	☐ včasih	☐ pogosto	8OO 0 1 2 3
njen mož/partner:	☐ skoraj nikoli ☐ skoraj vedno	☐ včasih	☐ pogosto	8MP 0 1 2 3
njen brat/polbrat:	☐ skoraj nikoli ☐ skoraj vedno	☐ včasih	☐ pogosto	8BP 0 1 2 3
njena sestra/polesestra:	☐ skoraj nikoli ☐ skoraj vedno	☐ včasih	☐ pogosto	8SP 0 1 2 3
kakšen drug sorodnik:	☐ skoraj nikoli ☐ skoraj vedno	☐ včasih	☐ pogosto	8DO 0 1 2 3
kakšen drug član družine, ki ni sorodnik:	☐ skoraj nikoli ☐ skoraj vedno	☐ včasih	☐ pogosto	8NO 0 1 2 3

9. V kolikšni meri lahko našteje organizacije oz. ljudje pomagajo ženskam, ki so žrtve nasilja v družini?				
družinski člani:	☐ skoraj nikoli ☐ skoraj vedno	☐ včasih	☐ pogosto	9DČ 0 1 2 3
sosedje:	☐ skoraj nikoli ☐ skoraj vedno	☐ včasih	☐ pogosto	9SO 0 1 2 3
prijatelji:	☐ skoraj nikoli ☐ skoraj vedno	☐ včasih	☐ pogosto	9PR 0 1 2 3
socialna služba:	☐ skoraj nikoli ☐ skoraj vedno	☐ včasih	☐ pogosto	9SS 0 1 2 3
sodelavci:	☐ skoraj nikoli ☐ skoraj vedno	☐ včasih	☐ pogosto	9SD 0 1 2 3
zdravstvena služba:	☐ skoraj nikoli ☐ skoraj vedno	☐ včasih	☐ pogosto	9ZS 0 1 2 3
policija:	☐ skoraj nikoli ☐ skoraj vedno	☐ včasih	☐ pogosto	9PL 0 1 2 3
država in zakonodaja:	☐ skoraj nikoli ☐ skoraj vedno	☐ včasih	☐ pogosto	9DZ 0 1 2 3
humanitarne ali prostovoljne organizacije:	☐ skoraj nikoli ☐ skoraj vedno	☐ včasih	☐ pogosto	9HO 0 1 2 3
verske organizacije:	☐ skoraj nikoli ☐ skoraj vedno	☐ včasih	☐ pogosto	9VO 0 1 2 3
mediji (TV, časopis, revije, internet, radio):	☐ skoraj nikoli ☐ skoraj vedno	☐ včasih	☐ pogosto	9ME 0 1 2 3

10. Kako pogosto je po vašem mnenju naša zakonodaja učinkovita pri:				
<i>Preprečevanju</i> nasilja nad ženskami s strani družinskih članov:	☐ skoraj nikoli ☐ skoraj vedno	☐ včasih	☐ pogosto	10ZP 0 1 2 3
<i>Kaznovanju</i> nasilja nad ženskami s strani družinskih članov:	☐ skoraj nikoli ☐ skoraj vedno	☐ včasih	☐ pogosto	10ZK 0 1 2 3

11. Kaj menite, v koliki meri so lahko uspešne našteje strategije pri preprečevanju nasilja v družini?				
Brezplačna telefonska linija za ženske, ki iščejo pomoč in nasvet:	☐ skoraj nikoli ☐ skoraj vedno	☐ včasih	☐ pogosto	11BT 0 1 2 3
Ostrejši zakoni:	☐ skoraj nikoli ☐ skoraj vedno	☐ včasih	☐ pogosto	11OZ 0 1 2 3
Dosledno izvajanje obstoječih zakonov:	☐ skoraj nikoli ☐ skoraj vedno	☐ včasih	☐ pogosto	11DZ 0 1 2 3
Manj nasilnega programa na televiziji:	☐ skoraj nikoli ☐ skoraj vedno	☐ včasih	☐ pogosto	11ZME 0 1 2 3
Navajanje mladine na medsebojno spoštovanje:	☐ skoraj nikoli ☐ skoraj vedno	☐ včasih	☐ pogosto	11MS 0 1 2 3
Informiranje žrtev o njihovih pravicah:	☐ skoraj nikoli	☐ včasih	☐ pogosto	11ISV 0 1 2 3

	☐ skoraj vedno			
Informiranje otrok o njihovih pravicah:	☐ skoraj nikoli ☐ skoraj vedno	☐ včasih	☐ pogosto	11IOP 0 1 2 3
Informiranje odraslih o pravicah otrok:	☐ skoraj nikoli ☐ skoraj vedno	☐ včasih	☐ pogosto	11IPO 0 1 2 3
Osveščanje javnosti:	☐ skoraj nikoli ☐ skoraj vedno	☐ včasih	☐ pogosto	11OJ 0 1 2 3
Kaznovanje povzročiteljev nasilja:	☐ skoraj nikoli ☐ skoraj vedno	☐ včasih	☐ pogosto	11KP 0 1 2 3
Prevzgoja povzročiteljev nasilja:	☐ skoraj nikoli skoraj vedno	☐ včasih	☐ pogosto	☒ 11PP 0 1 2 3

12. Kako pogosto ste že doživeli oz. bili priča naštetim dejanjem oz. vedenjem v vašem družinskem krogu?				
Klofutanje, pretepanje, stiskanje, potiskanje, krutost do živali:	☐ nikoli ☐ skoraj vedno	☐ včasih	☐ pogosto	12TA 0 1 2 3
Prepiranje, grožnje, kričanje, zadiranje:	☐ nikoli ☐ skoraj vedno	☐ včasih	☐ pogosto	12VA 0 1 2 3
Opravljanje, uničevanje predmetov zaradi jeze, loputanje z vrati, napadi besa:	☐ nikoli ☐ skoraj vedno	☐ včasih	☐ pogosto	12PA 0 1 2 3
Ogorčenost, neprijaznost, grobost, nejevoljnost, nepotrpežljivost, hitro jezo:	☐ nikoli ☐ skoraj vedno	☐ včasih	☐ pogosto	12RA 0 1 2 3
Sovražnosti do ljudi, zamerljivost, ljubosumje, zagrenjenost, pesimizem:	☐ nikoli ☐ skoraj vedno	☐ včasih	☐ pogosto	12SO 0 1 2 3
Dotikanje oz. nagovarjanje h gledanju intimnih delov telesa oz. erotičnih revij, nagovarjanje oz. siljenje v spolni odnos:	☐ nikoli ☐ skoraj vedno	☐ včasih	☐ pogosto	12SA 0 1 2 3
Samomor, poskus samomora, namerne samopoškodbe telesa:	☐ nikoli ☐ skoraj vedno	☐ včasih	☐ pogosto	12SM 0 1 2 3

13. Kdo od družinskih članov je pri tem doživel telesno, psihično ali materialno škodo? (možnih več odgovorov)	
☐ ni bilo nasilja ☐ nihče ☐ jaz ☐ mati ☐ oče ☐ mačeha ☐ očim ☐ sestra ☐ polsestra ☐ brat ☐ polbrat ☐ teta ☐ stric ☐ stari oče ☐ stara mama ☐ drugi sorodniki ☐ otroci ☐ partner ☐ tašča ☐ tast ☐ nečak ☐ nečakinja ☐ sinov/hčerin partner ☐ vnuki ☐ posvojenec ☐ rejenec ☐ nesorodniki	13ŽN

14. Ali je žrtev nasilja dogodek prijavila oz. poiskala pomoč?	
☐ ni bilo nasilja ☐ ne ☐ ne vem ☐ da ☐ nekdo drug je dogodek prijavil oz. poiskal pomoč v njenem imenu	14IP 0 1 2 3

PRILOGA B

Rezultati statističnih obdelav

Priloga B1: Izpis rezultatov statističnih obdelav s programom SPSS – H1.1

Case Processing Summary

	Cases					
	Valid		Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
v12G * IzobrazbaGROUP2	75	94,9%	4	5,1%	79	100,0%

v12G * IzobrazbaGROUP2 Crosstabulation

			IzobrazbaGROUP2		Total
			Nižja izobrazba	Višja izobrazba	
v12G	NE	Count	30	24	54
		% within v12G	55,6%	44,4%	100,0%
		% within IzobrazbaGROUP2	76,9%	66,7%	72,0%
		% of Total	40,0%	32,0%	72,0%
	DA	Count	9	12	21
		% within v12G	42,9%	57,1%	100,0%
		% within IzobrazbaGROUP2	23,1%	33,3%	28,0%
		% of Total	12,0%	16,0%	28,0%
Total		Count	39	36	75
		% within v12G	52,0%	48,0%	100,0%
		% within IzobrazbaGROUP2	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	52,0%	48,0%	100,0%

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	,977 ^a	1	,323	,441	,232
Continuity Correction ^b	,534	1	,465		
Likelihood Ratio	,978	1	,323		
Fisher's Exact Test					
Linear-by-Linear Association	,964	1	,326		
N of Valid Cases	75				

a. 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 10,08.

b. Computed only for a 2x2 table

Priloga B2: Izpis rezultatov statističnih obdelav s programom SPSS – H1.2

Case Processing Summary

	Cases					
	Valid		Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
v12_2G * IzobrazbaGROUP2	76	96,2%	3	3,8%	79	100,0%

v12_2G * IzobrazbaGROUP2 Crosstabulation

			IzobrazbaGROUP2		Total
			Nižja izobrazba	Višja izobrazba	
v12_2G	NE	Count	10	10	20
		% within v12_2G	50,0%	50,0%	100,0%
		% within IzobrazbaGROUP2	25,6%	27,0%	26,3%
		% of Total	13,2%	13,2%	26,3%
	DA	Count	29	27	56
		% within v12_2G	51,8%	48,2%	100,0%
		% within IzobrazbaGROUP2	74,4%	73,0%	73,7%
		% of Total	38,2%	35,5%	73,7%
Total		Count	39	37	76
		% within v12_2G	51,3%	48,7%	100,0%
		% within IzobrazbaGROUP2	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	51,3%	48,7%	100,0%

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	,019 ^a	1	,891	1,000	,549
Continuity Correction ^b	,000	1	1,000		
Likelihood Ratio	,019	1	,891		
Fisher's Exact Test					
Linear-by-Linear Association	,019	1	,892		
N of Valid Cases	76				

a. 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 9,74.

b. Computed only for a 2x2 table

Priloga B3: Izpis rezultatov statističnih obdelav s programom SPSS – H1.3

Case Processing Summary

	Cases					
	Valid		Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
v12_3G * IzobrazbaGROUP2	76	96,2%	3	3,8%	79	100,0%

v12_3G * IzobrazbaGROUP2 Crosstabulation

			IzobrazbaGROUP2		Total
			Nižja izobrazba	Višja izobrazba	
v12_3G	NE	Count	20	17	37
		% within v12_3G	54,1%	45,9%	100,0%
		% within IzobrazbaGROUP2	51,3%	45,9%	48,7%
		% of Total	26,3%	22,4%	48,7%
	DA	Count	19	20	39
		% within v12_3G	48,7%	51,3%	100,0%
		% within IzobrazbaGROUP2	48,7%	54,1%	51,3%
		% of Total	25,0%	26,3%	51,3%
Total	Count		39	37	76
	% within v12_3G		51,3%	48,7%	100,0%
	% within IzobrazbaGROUP2		100,0%	100,0%	100,0%
	% of Total		51,3%	48,7%	100,0%

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	,216 ^a	1	,642	,655	,407
Continuity Correction ^b	,056	1	,814		
Likelihood Ratio	,217	1	,642		
Fisher's Exact Test					
Linear-by-Linear Association	,214	1	,644		
N of Valid Cases	76				

a. 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 18,01.

b. Computed only for a 2x2 table

Priloga B4: Izpis rezultatov statističnih obdelav s programom SPSS – H1.4

Case Processing Summary

	Cases					
	Valid		Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
v12_4G * IzobrazbaGROUP2	76	96,2%	3	3,8%	79	100,0%

v12_4G * IzobrazbaGROUP2 Crosstabulation

			IzobrazbaGROUP2		Total
			Nižja izobrazba	Višja izobrazba	
v12_4G	NE	Count	8	7	15
		% within v12_4G	53,3%	46,7%	100,0%
		% within IzobrazbaGROUP2	20,5%	18,9%	19,7%
		% of Total	10,5%	9,2%	19,7%
	DA	Count	31	30	61
		% within v12_4G	50,8%	49,2%	100,0%
		% within IzobrazbaGROUP2	79,5%	81,1%	80,3%
		% of Total	40,8%	39,5%	80,3%
Total	Count		39	37	76
	% within v12_4G		51,3%	48,7%	100,0%
	% within IzobrazbaGROUP2		100,0%	100,0%	100,0%
	% of Total		51,3%	48,7%	100,0%

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	,030 ^a	1	,861	1,000	,546
Continuity Correction ^b	,000	1	1,000		
Likelihood Ratio	,030	1	,861		
Fisher's Exact Test					
Linear-by-Linear Association	,030	1	,862		
N of Valid Cases	76				

a. 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 7,30.

b. Computed only for a 2x2 table

Priloga B5: Izpis rezultatov statističnih obdelav s programom SPSS – H1.5

Case Processing Summary

	Cases					
	Valid		Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
v12_5G * IzobrazbaGROUP2	76	96,2%	3	3,8%	79	100,0%

v12_5G * IzobrazbaGROUP2 Crosstabulation

			IzobrazbaGROUP2		Total
			Nižja izobrazba	Višja izobrazba	
v12_5G	NE	Count	17	18	35
		% within v12_5G	48,6%	51,4%	100,0%
		% within IzobrazbaGROUP2	43,6%	48,6%	46,1%
		% of Total	22,4%	23,7%	46,1%
	DA	Count	22	19	41
		% within v12_5G	53,7%	46,3%	100,0%
		% within IzobrazbaGROUP2	56,4%	51,4%	53,9%
		% of Total	28,9%	25,0%	53,9%
Total		Count	39	37	76
		% within v12_5G	51,3%	48,7%	100,0%
		% within IzobrazbaGROUP2	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	51,3%	48,7%	100,0%

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	,196 ^a	1	,658	,818	,416
Continuity Correction ^b	,045	1	,832		
Likelihood Ratio	,196	1	,658		
Fisher's Exact Test					
Linear-by-Linear Association	,193	1	,660		
N of Valid Cases	76				

a. 0 cells (.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 17,04.

b. Computed only for a 2x2 table

Priloga B6: Izpis rezultatov statističnih obdelav s programom SPSS – H1.6

Case Processing Summary

	Cases					
	Valid		Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
v12_6G * IzobrazbaGROUP2	76	96,2%	3	3,8%	79	100,0%

v12_6G * IzobrazbaGROUP2 Crosstabulation

			IzobrazbaGROUP2		Total
			Nižja izobrazba	Višja izobrazba	
v12_6G	NE	Count	35	32	67
		% within v12_6G	52,2%	47,8%	100,0%
		% within IzobrazbaGROUP2	89,7%	86,5%	88,2%
		% of Total	46,1%	42,1%	88,2%
	DA	Count	4	5	9
		% within v12_6G	44,4%	55,6%	100,0%
		% within IzobrazbaGROUP2	10,3%	13,5%	11,8%
		% of Total	5,3%	6,6%	11,8%
Total		Count	39	37	76
		% within v12_6G	51,3%	48,7%	100,0%
		% within IzobrazbaGROUP2	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	51,3%	48,7%	100,0%

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	,193 ^a	1	,660	,733	,466
Continuity Correction ^b	,007	1	,933		
Likelihood Ratio	,193	1	,660		
Fisher's Exact Test					
Linear-by-Linear Association	,190	1	,663		
N of Valid Cases	76				

a. 2 cells (50,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 4,38.

b. Computed only for a 2x2 table

Priloga B7: Izpis rezultatov statističnih obdelav s programom SPSS – H1.7

Case Processing Summary

	Cases					
	Valid		Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
v12_7G * IzobrazbaGROUP2	76	96,2%	3	3,8%	79	100,0%

v12_7G * IzobrazbaGROUP2 Crosstabulation

			IzobrazbaGROUP2		Total
			Nižja izobrazba	Višja izobrazba	
v12_7G	NE	Count	36	35	71
		% within v12_7G	50,7%	49,3%	100,0%
		% within IzobrazbaGROUP2	92,3%	94,6%	93,4%
		% of Total	47,4%	46,1%	93,4%
	DA	Count	3	2	5
		% within v12_7G	60,0%	40,0%	100,0%
		% within IzobrazbaGROUP2	7,7%	5,4%	6,6%
		% of Total	3,9%	2,6%	6,6%
Total	Count		39	37	76
	% within v12_7G		51,3%	48,7%	100,0%
	% within IzobrazbaGROUP2		100,0%	100,0%	100,0%
	% of Total		51,3%	48,7%	100,0%

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	,162 ^a	1	,688	1,000	,525
Continuity Correction ^b	,000	1	1,000		
Likelihood Ratio	,163	1	,687		
Fisher's Exact Test					
Linear-by-Linear Association	,159	1	,690		
N of Valid Cases	76				

a. 2 cells (50,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 2,43.

b. Computed only for a 2x2 table

Priloga B8: Izpis rezultatov statističnih obdelav s programom SPSS – H2.1

Case Processing Summary

	Cases					
	Valid		Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
v12G * StarostGROUP2	75	94,9%	4	5,1%	79	100,0%

v12G * StarostGROUP2 Crosstabulation

			StarostGROUP2		Total
			40 let in manj %	Več kot 40 let	
v12G	NE	Count	17	37	54
		% within v12G	31,5%	68,5%	100,0%
		% within StarostGROUP2	68,0%	74,0%	72,0%
		% of Total	22,7%	49,3%	72,0%
	DA	Count	8	13	21
		% within v12G	38,1%	61,9%	100,0%
		% within StarostGROUP2	32,0%	26,0%	28,0%
		% of Total	10,7%	17,3%	28,0%
Total	Count		25	50	75
	% within v12G		33,3%	66,7%	100,0%
	% within StarostGROUP2		100,0%	100,0%	100,0%
	% of Total		33,3%	66,7%	100,0%

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	,298 ^a	1	,585	,596	,388
Continuity Correction ^b	,074	1	,785		
Likelihood Ratio	,294	1	,588		
Fisher's Exact Test					
Linear-by-Linear Association	,294	1	,588		
N of Valid Cases	75				

a. 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 7,00.

b. Computed only for a 2x2 table

Priloga B9: Izpis rezultatov statističnih obdelav s programom SPSS – H2.2

Case Processing Summary

	Cases					
	Valid		Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
v12_2G * StarostGROUP2	76	96,2%	3	3,8%	79	100,0%

v12_2G * StarostGROUP2 Crosstabulation

			StarostGROUP2		Total
			40 let in manj %	Več kot 40 let	
v12_2G	NE	Count	7	13	20
		% within v12_2G	35,0%	65,0%	100,0%
		% within StarostGROUP2	28,0%	25,5%	26,3%
		% of Total	9,2%	17,1%	26,3%
	DA	Count	18	38	56
		% within v12_2G	32,1%	67,9%	100,0%
		% within StarostGROUP2	72,0%	74,5%	73,7%
		% of Total	23,7%	50,0%	73,7%
Total	Count		25	51	76
	% within v12_2G		32,9%	67,1%	100,0%
	% within StarostGROUP2		100,0%	100,0%	100,0%
	% of Total		32,9%	67,1%	100,0%

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	,054 ^a	1	,815	1,000	,511
Continuity Correction ^b	,000	1	1,000		
Likelihood Ratio	,054	1	,816		
Fisher's Exact Test					
Linear-by-Linear Association	,054	1	,817		
N of Valid Cases	76				

a. 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 6,58.

b. Computed only for a 2x2 table

Priloga B10: Izpis rezultatov statističnih obdelav s programom SPSS – H2.3

Case Processing Summary

	Cases					
	Valid		Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
v12_3G * StarostGROUP2	76	96,2%	3	3,8%	79	100,0%

v12_3G * StarostGROUP2 Crosstabulation

			StarostGROUP2		Total
			40 let in manj %	Več kot 40 let	
v12_3G	NE	Count	12	25	37
		% within v12_3G	32,4%	67,6%	100,0%
		% within StarostGROUP2	48,0%	49,0%	48,7%
		% of Total	15,8%	32,9%	48,7%
	DA	Count	13	26	39
		% within v12_3G	33,3%	66,7%	100,0%
		% within StarostGROUP2	52,0%	51,0%	51,3%
		% of Total	17,1%	34,2%	51,3%
Total	Count		25	51	76
	% within v12_3G		32,9%	67,1%	100,0%
	% within StarostGROUP2		100,0%	100,0%	100,0%
	% of Total		32,9%	67,1%	100,0%

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	,007 ^a	1	,933	1,000	,564
Continuity Correction ^b	,000	1	1,000		
Likelihood Ratio	,007	1	,933		
Fisher's Exact Test					
Linear-by-Linear Association	,007	1	,934		
N of Valid Cases	76				

a. 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 12,17.

b. Computed only for a 2x2 table

Priloga B11: Izpis rezultatov statističnih obdelav s programom SPSS – H2.4

Case Processing Summary

	Cases					
	Valid		Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
v12_4G * StarostGROUP2	76	96,2%	3	3,8%	79	100,0%

v12_4G * StarostGROUP2 Crosstabulation

			StarostGROUP2		Total
			40 let in manj %	Več kot 40 let	
v12_4G	NE	Count	5	10	15
		% within v12_4G	33,3%	66,7%	100,0%
		% within StarostGROUP2	20,0%	19,6%	19,7%
		% of Total	6,6%	13,2%	19,7%
	DA	Count	20	41	61
		% within v12_4G	32,8%	67,2%	100,0%
		% within StarostGROUP2	80,0%	80,4%	80,3%
		% of Total	26,3%	53,9%	80,3%
Total	Count	25	51	76	
	% within v12_4G	32,9%	67,1%	100,0%	
	% within StarostGROUP2	100,0%	100,0%	100,0%	
	% of Total	32,9%	67,1%	100,0%	

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	,002 ^a	1	,968	1,000	,597
Continuity Correction ^b	,000	1	1,000		
Likelihood Ratio	,002	1	,968		
Fisher's Exact Test					
Linear-by-Linear Association	,002	1	,968		
N of Valid Cases	76				

a. 1 cells (25,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 4,93.

b. Computed only for a 2x2 table

Priloga B12: Izpis rezultatov statističnih obdelav s programom SPSS – H2.5

Case Processing Summary

	Cases					
	Valid		Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
v12_5G * StarostGROUP2	76	96,2%	3	3,8%	79	100,0%

v12_5G * StarostGROUP2 Crosstabulation

			StarostGROUP2		Total
			40 let in manj %	Več kot 40 let	
v12_5G	NE	Count	15	20	35
		% within v12_5G	42,9%	57,1%	100,0%
		% within StarostGROUP2	60,0%	39,2%	46,1%
		% of Total	19,7%	26,3%	46,1%
	DA	Count	10	31	41
		% within v12_5G	24,4%	75,6%	100,0%
		% within StarostGROUP2	40,0%	60,8%	53,9%
		% of Total	13,2%	40,8%	53,9%
Total	Count	25	51	76	
	% within v12_5G	32,9%	67,1%	100,0%	
	% within StarostGROUP2	100,0%	100,0%	100,0%	
	% of Total	32,9%	67,1%	100,0%	

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	2,917 ^a	1	,088	,141	,072
Continuity Correction ^b	2,140	1	,143		
Likelihood Ratio	2,924	1	,087		
Fisher's Exact Test					
Linear-by-Linear Association	2,879	1	,090		
N of Valid Cases	76				

a. 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 11,51.

b. Computed only for a 2x2 table

Priloga B13: Izpis rezultatov statističnih obdelav s programom SPSS – H2.6

Case Processing Summary

	Cases					
	Valid		Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
v12_6G * StarostGROUP2	76	96,2%	3	3,8%	79	100,0%

v12_6G * StarostGROUP2 Crosstabulation

			StarostGROUP2		Total
			40 let in manj %	Več kot 40 let	
v12_6G	NE	Count	22	45	67
		% within v12_6G	32,8%	67,2%	100,0%
		% within StarostGROUP2	88,0%	88,2%	88,2%
		% of Total	28,9%	59,2%	88,2%
	DA	Count	3	6	9
		% within v12_6G	33,3%	66,7%	100,0%
		% within StarostGROUP2	12,0%	11,8%	11,8%
		% of Total	3,9%	7,9%	11,8%
Total	Count	25	51	76	
	% within v12_6G	32,9%	67,1%	100,0%	
	% within StarostGROUP2	100,0%	100,0%	100,0%	
	% of Total	32,9%	67,1%	100,0%	

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	,001 ^a	1	,976	1,000	,623
Continuity Correction ^b	,000	1	1,000		
Likelihood Ratio	,001	1	,976		
Fisher's Exact Test					
Linear-by-Linear Association	,001	1	,976		
N of Valid Cases	76				

a. 1 cells (25,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 2,96.

b. Computed only for a 2x2 table

Priloga B14: Izpis rezultatov statističnih obdelav s programom SPSS – H2.7

Case Processing Summary

	Cases					
	Valid		Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
v12_7G * StarostGROUP2	76	96,2%	3	3,8%	79	100,0%

v12_7G * StarostGROUP2 Crosstabulation

			StarostGROUP2		Total
			40 let in manj %	Več kot 40 let	
v12_7G	NE	Count	23	48	71
		% within v12_7G	32,4%	67,6%	100,0%
		% within StarostGROUP2	92,0%	94,1%	93,4%
		% of Total	30,3%	63,2%	93,4%
	DA	Count	2	3	5
		% within v12_7G	40,0%	60,0%	100,0%
		% within StarostGROUP2	8,0%	5,9%	6,6%
		% of Total	2,6%	3,9%	6,6%
Total	Count	25	51	76	
	% within v12_7G	32,9%	67,1%	100,0%	
	% within StarostGROUP2	100,0%	100,0%	100,0%	
	% of Total	32,9%	67,1%	100,0%	

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	,122 ^a	1	,726	1,000	,535
Continuity Correction ^b	,000	1	1,000		
Likelihood Ratio	,119	1	,730		
Fisher's Exact Test					
Linear-by-Linear Association	,121	1	,728		
N of Valid Cases	76				

a. 2 cells (50,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 1,64.

b. Computed only for a 2x2 table

Priloga B15: Izpis rezultatov statističnih obdelav s programom SPSS – H3

Case Processing Summary

	Cases					
	Valid		Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
v5 * IzobrazbaGROUP2	74	93,7%	5	6,3%	79	100,0%

v5 * IzobrazbaGROUP2 Crosstabulation

			IzobrazbaGROUP2		Total
			Nižja izobrazba	Višja izobrazba	
v5	sprejemljivo v vseh okoliscinah	Count	1	1	2
		% within v5	50,0%	50,0%	100,0%
		% within IzobrazbaGROUP2	2,7%	2,7%	2,7%
		% of Total	1,4%	1,4%	2,7%
	sprejemljivo v nekaterih okoliscinah	Count	5	1	6
		% within v5	83,3%	16,7%	100,0%
		% within IzobrazbaGROUP2	13,5%	2,7%	8,1%
		% of Total	6,8%	1,4%	8,1%
	popolnoma nesprejemljivo in ne vedno zakonsko kaznovano	Count	22	30	52
		% within v5	42,3%	57,7%	100,0%
		% within IzobrazbaGROUP2	59,5%	81,1%	70,3%
		% of Total	29,7%	40,5%	70,3%
	popolnoma nesprejemljivo in vedno zakonsko kaznovano	Count	9	5	14
		% within v5	64,3%	35,7%	100,0%
		% within IzobrazbaGROUP2	24,3%	13,5%	18,9%
		% of Total	12,2%	6,8%	18,9%
Total	Count	37	37	74	
	% within v5	50,0%	50,0%	100,0%	
	% within IzobrazbaGROUP2	100,0%	100,0%	100,0%	
	% of Total	50,0%	50,0%	100,0%	

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	5,040 ^a	3	,169
Likelihood Ratio	5,306	3	,151
Linear-by-Linear Association	,000	1	1,000
N of Valid Cases	74		

a. 4 cells (50,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 1,00.

Priloga B16: Izpis rezultatov statističnih obdelav s programom SPSS – H4

Case Processing Summary

	Cases					
	Valid		Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
v5 * StarostGROUP2	74	93,7%	5	6,3%	79	100,0%

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	3,502 ^a	3	,321
Likelihood Ratio	3,899	3	,273
Linear-by-Linear Association	1,807	1	,179
N of Valid Cases	74		

a. 5 cells (62,5%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,70.

v5 * StarostGROUP2 Crosstabulation

			StarostGROUP2		Total
			40 let in manj %	Več kot 40 let	
v5	sprejemljivo v vseh okoliscinah	Count	1	1	2
		% within v5	50,0%	50,0%	100,0%
		% within StarostGROUP2	3,8%	2,1%	2,7%
		% of Total	1,4%	1,4%	2,7%
	sprejemljivo v nekaterih okoliscinah	Count	2	4	6
		% within v5	33,3%	66,7%	100,0%
		% within StarostGROUP2	7,7%	8,3%	8,1%
		% of Total	2,7%	5,4%	8,1%
	popolnoma nesprejemljivo in ne vedno zakonsko kaznovano	Count	21	31	52
		% within v5	40,4%	59,6%	100,0%
		% within StarostGROUP2	80,8%	64,6%	70,3%
		% of Total	28,4%	41,9%	70,3%
	popolnoma nesprejemljivo in vedno zakonsko kaznovano	Count	2	12	14
		% within v5	14,3%	85,7%	100,0%
		% within StarostGROUP2	7,7%	25,0%	18,9%
		% of Total	2,7%	16,2%	18,9%
Total	Count		26	48	74
	% within v5		35,1%	64,9%	100,0%
	% within StarostGROUP2		100,0%	100,0%	100,0%
	% of Total		35,1%	64,9%	100,0%